

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIII: Скрантонъ, Па., Четверъ 9-го Лютого, 1905. Число 6.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, February 9, 1905. No. 6.

Важне

для всѣхъ братствъ и вѣдѣльцовъ Р. Н. Союза.

1) Звертаю увагу всѣмъ братствамъ и вѣдѣльцамъ, що при принятю новыхъ кандидатѣвъ до організації Р. Н. Союза мѣсцеві секретарѣ мають уважати на точне, докладне и справедливѣ выповнене декларацій нового кандидата або кандидатки — зъ власноручнымъ подписомъ его имени. Если кандидатъ неписменный, мусить свое имя означити знакомъ св. креста въ присутности свѣдѣковъ.

2) Всѣ члены Р. Н. Союза суть обовязані заплатить 25 центѣвъ на желѣзный фондъ за мѣсяцъ Децемберъ 1904 р., въ протягу грохъ мѣсяцѣвъ, почавши вѣдѣль мѣсяця Децембра 1904, е-сли уважають себе дальшими членами и хотять користати зъ правъ Р. Н. Союза. Се есть ухвада Головної Конвенції въ Shamokin, Pa., а члены Союза не кають права противити жадной ухвалѣ Головної Конвенції, котра е найвысшою властію організації. Дятого роблю увагу всѣмъ членамъ и членкинямъ Р. Н. Союза, чтобы нерозважно и самовольно не наражалась на страты правъ Р. Н. Союза на випадокъ смерти подобныхъ членѣвъ.

Вѣдѣль Головного Уряду Р. Н. Союза, Даво въ Jersey City, N. J., 23 Сячня, 1905.

Константинъ Кириловъ,

головный председатель Р. Н. С.

НОВИНКИ.

— ДЕПАРТАМЕНТЪ торговлѣ и работѣ въ Вашингтонѣ подіе до вѣдомости, що въ мѣсяцѣ грудню минувшого року прибуло найбільше число емигрантѣвъ и то такъ названыхъ непожаданыхъ емигрантѣвъ. Въ мѣсяцѣ томъ прибуло 62.762 емигрантѣвъ, подчасъ коли въ томъ самѣмъ мѣсяцѣ 1903 р. прибуло около 50.292 емигрантѣвъ. Передовѣсьмъ збольшилось число емигрующихъ жидѣвъ. Зъ самои Росіи прибуло 16 тысячъ емигрантѣвъ и то майже самыхъ жидѣвъ.

— Вѣ Гагерставнѣ, Мд., передвчасно експлодувавъ динамитъ, въ наслідокъ чого одинъ работникъ згинувъ на мѣсці а шістьохъ другихъ зѣстало тяжко раненыхъ. Забитый и оденъ раненый були Нѣмцѣ. Прочіи раненіи Італійцѣ.

— ОДНО племя индіянъ-ске коло Монtréal, Квб.,

пустилось на польоване. Подчасъ той выправы не стало поживы а оденъ старый Индіанинъ, мабуть зъ голоду попавъ въ божевѣлье. Тодѣ сынъ того Индіанина, поступаючи посли вѣдѣльчого закона того племені, влучнымъ стрѣломъ забивъ своего батька, вѣдѣльчому спаливъ його тѣло, а попѣль розкинувъ по поли.

— Вѣ Нютаннѣ, Н. Дж., жие найстаршій въ Америцѣ барберъ, котрый вже пядесять лѣтъ управляє свое ремесло. За той довгий часъ обголивъ сей барберъ 229.000 особѣ а 25.000 обстригъ волосе. За той часъ зъуживъ вѣдѣль 500 пензлѣвъ до голена, 700 бритвѣвъ, 200 гребенѣвъ и 700 ножи-чокъ.

— Вѣ Мавятѣ Вернонѣ, Н. Й. бавило ся на улицѣ двоухъ хлопцѣвъ оденъ пяти а другій шестилѣтний. Подчасъ забавы старшій зъ нихъ взявъ до рукъ малу стрѣльбу, а не знаючи, що она була наладована, змѣривъ до своего товариша и епустивъ курокъ. Роздавъ ся выстрѣлъ и молодшій поцѣпленый въ саму шию, згинувъ на мѣсці.

— ВОЙСКОВЫЙ лѣкаръ, высланный Сполуч. Державами до Манджуріи, чтобы пригланувъ ся работѣ лѣкаровъ подчасъ войны, въ своимъ рапортѣ доносить, що Японцѣ вѣдѣльчому до Спол. Державъ, далеко больше мають лѣкаровъ войсковыхъ.

— Вѣ Милвоки, Віс. арештувала поліція молодого чоловіка, котрый въ одномъ зъ тамошнихъ готелѣвъ застрѣливъ одну дѣвчину. Убийця зѣзнавъ передъ судомъ, що вѣдѣль застрѣливъ свою наречену, а вѣдѣльчому хотѣвъ собѣ вѣдѣльчому жити, однакъ по доверженю убійства стративъ цѣлкомъ вѣдѣльчому и оставъ ся при житю.

— Вѣ Йонкерѣ, Н. Й., улицею мѣста ѣхали санки, а въ нихъ сидѣвъ неповоротно якийсь чоловікъ. Полиція задержала санки и переконалась, що сей чоловікъ е мертвый. Завѣдыванный лѣкаръ ствердивъ, що чоловікъ сей померъ нагло на удаѣ сердцевый.

— Вѣ Тампа, Фл., згорѣвъ домъ фермера Ивана Кірби, а середъ згарища знайдено трупа фермера, его жѣнки, и его четверо дѣтей. Слѣдство выказало, що цѣла родина зѣстала вымордована, а вѣдѣльчому запалено хату. По ранахъ який одержали забитый можна припускати, що зги-

нули вѣдѣль удару тупымъ оружіемъ, мабуть молотомъ, котрый такожъ знайдено середъ румовищъ. За злочинцами и слѣдъ пропавъ.

— Зѣ Галичины доносятъ, що наслідкомъ революції въ Росіи австрійска армія має выступити въ пограничній губерніи для удержания порядка. Російске правительствѣ мало вже порозумѣти ся зъ австрійскими властями. Отже галицкыи корпусы арміи будутъ въ найблизшомъ часѣ змобілізованы. Територіальныи команды достали вже до диспозиції вѣдѣльчому сумы, котры надѣслано податковымъ урядомъ. Сумы выносятся пересѣчно по 6 миліонѣвъ коронѣ на команду.

— ПОЛІТИЧНЫЙ процессъ противъ о. Попеля и Гуцуловъ въ коломыйскомъ судѣ карновѣмъ розпочавъ ся 25-сѣчня. Боронити обжалованныхъ будутъ рускыи адвокаты посоль д-ръ Евгений Олесницкій и д-ръ Трильовскій.

— КРАСНО дуже почути на чужинѣ як порядкыи люди обходятъ торжественно Рождество Христовѣ, а дуже сумно дивити ся як иншіи такой урочистый день зневажають. Так мені довелось бути в товариствѣ Русинѣвъ и обходити разомъ зъ ними Навечеріе передъ Р. Х. Не все люди одно мыслятъ и не все тѣшатъ ся тимъ урочистымъ днем. Осъ так і то товариство, в якомъ мені придалось бути. Одні ми колядовали, другі плакали розгадуючи, що в минувшомъ році еше вечерали зі своимъ витцемъ и матірю а теперъ в чужинѣ мусять горювати. Аж тут появилось безчесне видовище, яке представили двое людей и на тіи закінчила ся забава позъ якъ не було лишъ маленьке помещикане, тож мусѣли ся порозходити. Тож дорогі брати и сестри, Русини и Русинки, маєте выдавати гроші на забави та пѣняки, котрі виходять не на користь а лишъ на встид, то лишъ пренумеровати собі газету, то будете мати лишъ користи, бо довідаєте ся децо цѣкавого и наберете просвѣти.

Brooklyn, N. Y.

А. Бельковска.

— Вѣ Джерзи Ситі, Н. Дж. знайшла поліція ранкомъ одного чоловіка легко убитого, на повѣ замерзлого въ снѣгу. Несчастного завезено до шпиталю и тутъ доперва по кількохъ годинахъ удало ся лѣкарямъ привести його до житя.

— Вѣ Чикаго арештовала поліція Ивана Гоха, подѣ-

зикадомъ, що мавъ 29 жѣнокъ, зъ котрыхъ многы згинули наглою и тайною смертію, а многы еше живутъ и суть свѣдками проти арештованого. Гохъ женивъ ся въ той цѣли, чтобы за брати маєтокъ своей жѣнки а вѣдѣльчому опускавъ ся, прибиравъ нове назвиско и выѣдживъ до другого мѣста. Кожного дня вѣдѣльчому полиція новыи жѣнки Гоха по рѣзнымъ мѣстахъ Америки. Въ Чикаго вѣдѣльчому чотыри новыи жѣнки, въ Бруклинѣ двѣ, такожъ и въ Болтиморѣ, Мд. має Гохъ одну жѣнку. Называе ся она Кленке и має 30 лѣтъ. Гохъ представивъ ся яко Иванъ Шульцъ. Въ чотыри тыжнѣ по вѣдѣльчому выдуривъ Гохъ вѣдѣль неѣ \$100 на подорожъ до Нѣмеччины, де має вѣдѣльчому \$20.000 спадку и забравши грошѣ больше не показавъ ся еѣ на очи.

Такъ и въ Сенъ Полѣ, Минн. має Гохъ одну жѣнку, котрой представивъ ся яко „графъ Баваріи.“ Заразъ по вѣдѣльчому намовивъ свою жѣнку, чтобы спродала свой маєтокъ за \$3000, и подчасъ еѣ неспрѣдѣльчому, забравъ ти грошѣ и утѣкъ чтобы дальше женити ся.

Поліція выслѣдила дальше, що въ Сінсінаті, О. мавъ Гохъ двѣ жѣнки. Зъ першою оженивъ ся въ пару недѣль по смерти еѣ мужа. Въ два мѣсяцѣ позвѣйше она померла, а Гохъ оженивъ ся зъ другою. Въ пару недѣль по шлюбѣ, забравши еѣ маєтокъ, Гохъ утѣкъ зъ мѣста.

— ДЛЯ емигрантѣвъ руско-кат. обрядъ черезъ Бременъ (въ Нѣмеччинѣ) до Америки буде заведена въ томъ мѣстѣ посада руско-кат. душпаствыря. Тымъ чиномъ сповнитъ ся бажане Впр. митрополита Шентицкого, чтобы и руско-кат. емигранты мали въ Бременѣ опѣку вѣдѣльчому своего священника, якъ мають римо-католики и протестанты вѣдѣльчому своихъ духовникѣвъ а навѣтъ Жиды вѣдѣльчому своего рабина.

— ЯКЪ звѣсно соймы угорскыи зѣставъ розвязанныи и теперъ ведутъ ся новыи выборы. А чтобы они выпали на користь правительства тому для удержания порядку, себѣ для охороны пахрайствъ выборчихъ, выслано зъ Галичины кѣлька полковѣвъ вѣдѣльчому, такъ цѣхотинцѣвъ якъ такожъ и уланѣвъ. Правительство австрійске бояло ся высылати мадарскыи полки проти Мадярѣвъ, чтобы они не станули часомъ „по-

сторонѣ народа, тому послало майже выключно рускыи полки, подобно якъ подчасъ галицкыхъ выборовъ, посилае мадарскыи полки для удержания порядка въ Галичинѣ.

— „ЖИТЕ, зарѣбки, організації и т. и. въ Пол. Державахъ.“ Такъ зовесъ 9-а зъ ряду книжочка просвѣтного издавництва „Слово“. Мѣститъ въ собѣ богато цѣкавыхъ інформацій. Коштуе 15 центѣвъ.

Хто хоче знати якъ въ Америцѣ живутъ люде, якыи тутъ зарѣбки, богатства, скѣлько платять работникамъ и т. п. той повиненъ собѣ прочитати сю книжочку.

Мабуть не треба и згадувати, что просвѣтне издавництво „Слово“ выдало кромѣ сей книжочки ще 8 не менше цѣкавыхъ и поучающихъ книжочекъ, та выдаетъ по одной книжочкѣ каждого мѣсяця.

Передилата на рѣкъ выносить лишъ \$1.50, котрыи треба высылати на адресъ: Slovo, Box 353, Scranton, Pa.

Де есть

Михаилъ Гойдичъ, родомъ зъ Дальовы, повѣту Сянонѣвъ, въ Галичинѣ. Хотбы о нѣмъ знавъ, зволить поведомити про се его! се-стру, котрой адреса така: Anna Goidycz, 39 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Выказъ

жертвъ зѣбранныхъ на „Народный Фондъ“ и на „Руску Бурсу“.

1. New York, N. Y.: а) М. Пиртко, школяръ 5.00, б) сестричье братство св. Ольги (гора мѣста) 7.00, в) Ив. Лазорчикъ зѣбравъ 3.00, разомъ.....\$15.00.

2. О. Улицкій, Ansonia, Conn.....\$2.00.

3. На хрестинахъ у Стефана Фика, Олифантъ, Па. зѣбрано.....\$3.10.

На „Руску Бурсу“:

1. Круховскій зъ Chisholm, Minn. (диви „Свобода“ ч. 5).....\$8.50.

2. Складка въ Northampton, Pa.: а) Діонизій Голодъ 1.00, б) Теодоръ Цѣшлякъ 1.00, в) о. Н. Дмитровъ 1.00, разомъ.....\$3.00.

Дякуючи всѣмъ жертвователямъ за ласкавыи датки, остаю зъ поважанемъ

о. Павелъ Тимкевичъ, (69 Linden St., Yonkers, N. Y.)

Кто зашле

Иванови Неметови докладный адресъ Русинѣвъ и Поляковѣвъ працюющихъ по плавѣхъ въ Америцѣ, той достане красныи дарункъ. John Nemeth, 457 Washington St., New York.

БАЛЫ!

Тов. „Зоря“, вѣдѣльчому 69 Р. Н. Союза въ Нью Йорку, устройе балъ днѣ 4 го марта, 1905, то е в субѣту въ Progress Assembly Rooms, 28—30 Avenue A. мѣжъ 2 а 3 улицею въ Нью Йорку. Початокъ о годинѣ 7 вечеромъ. Тикетъ 25 центѣвъ. Тикеты можна набути у председателя Тов. „Зоря“, п. М. Тарнавского 211 Е. 4 St. або на балы при касѣ. Запрашасмо всѣхъ честныхъ Русинѣвъ и Русинѣвъ зъ Нью Йорку и околицѣ прибути на нашъ балъ, де ся разомъ забавимо. Музыка буде знаменита, за добру забаву ручать баловый комитетъ. На балу будетъ принимати новыхъ членѣвъ до Тов. „Зоря“ и до Р. Н. Союза.

М. Тарнавскій, председат., А. Борпанъ, касіеръ, Й. Шприбайло, секретаръ.

Потреба учителя

до шкѣльного округа „Свобода“ №. 1248 въ Канадѣ. Мусить умѣти добре по руски и англійски. По близшій поясненія голоситись до шкѣльного уряду на адресу: The o. Wachna, Secretary-Treasurer, Stuartburn, Man., Canada.

Потреба

10 людей въ каждомъ стейтѣ, чтобы ѣздили и розповсюджывали циркулярѣ та голошенія нашихъ товаровъ. Платня \$75.00 на мѣсяцѣ. \$3.00 денно на кошты подорожи и удержания. Kuhlman Co., Dept. 3, Atlas Building, Chicago.

Понеже декотры

читачѣ „Свободы“ не були въ силѣ прислати передилаты до 1-го сего мѣсяця тому

Се золоте перо

дамо зовѣсьмъ даромъ каждому хто приплетъ на „Свободу“ неменче якъ два доляры, найдальше до 1-го Цвѣтня 1905 року.

Адресъ: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Збिरайте жертвы на Руской Нар. Фондъ

У нутрі землі.

Се жінка нового доктора була нині пораз перший в своїм житті у середині копальні. Її скажучий голос: пий сміх і трохи за часті оклики доходили до них із кінця хідника, де мала громадка молодіжи, сметанка копальняної оселі, оточила одну з електричних машин, які роблять роботу багатьох людей.

Вони ж сиділи у порожньому візку, що приніс громадку до копальні. Оточуючі машину не заперіли чувахи їх неприємності.

— Як, завтра ввечір від'їжджаєш, — говорив він, — то посвяти для мене бодай сих кілька хвилин. Скажи мені, чому від'їжджаєш.

При мигаючій світлі лампок на шапках углекопів, що держали машину в руху, він не міг її докладно вдивитися. Та щось в її лиці казало йому мовчати, чекати на відповідь.

Від'їжджаю, — сказала вона нарешті — бо думаю, що я повинна від'їхати.

Він зігнувся наперед на своїм сидінні з противного боку візка, стараючись при мавім світлі знайти в її лиці ключ до розуміння цих слів.

— Не розумію, — сказав. — Кажеш, що ти повинна від'їхати. А знаєш, що ніхто так не хоче, аби ти тут остала, як я, — і ти любиш мене...

В голосі його чути було не прохання, а зранене та змагане розв'язати загадку. Тоді вона скоренько зітхнула та відвернулася.

— Як би мені було не впало на гадку прийти тут нині, — сказав, — то ти була б від'їхала, навіть не сказавши мені, що від'їжджаєш, навіть не давши мені нагоди сказати тобі, як дуже я хочу, аби ти тут остала, хотів би й сама це знала без говоріння.

Зупинився, бо дівчина не відповідала.

— Воно й не виглядає так зовсім красно, — говорив він далі, стараючись говорити дуже поважно, — після того, як ми так уклали пляни, як ти так присягалася...

— Чекай, — відповіла — я скажу тобі. Я думала написати тобі, як від'їду і тоді все тобі оповісти. Се не було би так жорстоко.

Мала руки зложити на грудях. Він взяв їх і почув, як сильно були стиснені її пальці. Не міг їх відкрити.

— Ти знаєш, що я тебе люблю, — зачала вона знов напів шепотом. — Я все тебе любила. Як я була ще малою і ти учив мене хлопчиків забав і мовити тих, що говорили, що я „лиш дівчина“. Ми були як два веселі хлопчики і я думала, що так завжди буде. Я й тепер думаю, що я все тебе буду любити, — я знаю, що буду, Джек; та мушу ти лишити.

— Чому-ж?

— Бо як тут лишуся, то віддамся за тебе.

— Ти прецінь обіцяла, що підеши за мене.

— Так, та ти не будеш жадати від мене сповнення моєї обіцянки, Джек, тепер, коли я бачу, що нам не вільно подружитися.

— Не вільно? Чому не вільно? — кричав хлопчик нетерпеливо. — Не маємо родичів, які могли би тобі завадити, а твоя сестра противиться лиш тому, що я углекоп. Та... ні, я не можу думати сего про тебе, моя товаришечко.

— А се — е — тому, що ти углекоп, — сказала поволи низьким голосом.

Він кинувся в зад, здивований, вражений, огорчений, та блискуче зелене світло з електричної машини освітлювало йому біле личко дівчини і він знов вхопив її руки у свої.

— Чому-ж так тим турбуєшся, товаришечко? — Присунувся ближше до неї. — Я покину копане вугля, як схочеш.

— То не зробить жадної ріжниць, сказала вона на силу. — Ти все-ж таки останеш убогим.

Не відповідав, може й не міг. Тоді дівчина тягнула далі:

— Вона мені звертала на себе увагу, як скоро лиш побачила, що я тобою займаюся. З початку було се: „Якби тобі смакувало жити у тих углекопських будах, та мати лиш один новий капелюх раз в рік“. І я сміялася з того. Бо що значуть хати та капелюхи в порівнянні з тобою? Тоді вона говорила: „Він тепер добре вбираєся, та як подружиться, він не буде журитися о приличне убрання і не зможе собі його навіть справити“. Я відповіла їй, що піду за тебе, хоч би й знала, що ти завжди будеш миг носити сині штани робітничі. Та вона не переставала, ти знаєш, яка вона витривала. І вона говорила все, що лиш могло б мене знеохотити, аби лиш сміялася.

Зелене світло з кінця хідника від часу до часу освітлювало лице дівчини, як вона говорила. Тоді можна було думати, що на тім білим личку ніколи не гостив усміх.

— Пам'ятаєш, Джек, як малий Тамі Джансон хорував так довго і вони не могли його відвезти до шпи-

талю, бо їх не ставало на се. Вони мали лиш доктора компанійного і він з'єздив перепроводити операцію сам. Се був одинокий вихід — простогнала. — Я була там, коли він умирав і чула крик його матері: „Се нуджа его вбила, недостаток убив мою дитину!“ — О, Джек, сей крик був такий страшний. А моя сестра, як довідалася про те, сказала до мене: „Убогі люди ніколи не можуть доглядати своїх дітей так, як повинні“. О я тоді всердила ся на неї, дуже всердила ся — і вона побачила, яким способом зможе мене підбити і йшла вже далі певною дорогою...

— Як скоро лиш побачить яку дитину хору, або обдурту й повалену, або зголоджену, сейчас каже до мене: „Убогі люди ніколи не повинні мати дітей“. Як скоро лиш довідаєся, що якийсь чоловік вмер, або погіб у копанні та лишив свою жінку з дрібною, безрадною родиною, якої та жінка не може сама доглядати, сейчас сестра дивиться на мене милосердно та говорить: „І що-ж иншого можуть надіятися дівчата, що на-винерідки біжуть до подружжя, навіть не думаючи про будучність?“ Як скоро лиш умре де дитина, а діти, о, Джек, діти так густо умирають, — вона нагадує мені, що половина дітей робітничих умирає, поки доживе пятого року життя.

Голос дівчини придавився і став. Дався чути сльозливий вибух окликів і хихотання між товариством при кінці хідника.

— Отсе є причина, чому я від'їжджаю, — сказала дівчина. — Бо ми ніколи не можемо подружитися, Джек.

Він вився коло її ніг у порожньому візку, ловлячи за її руки, як потоплюючий.

— Я не думав про се, — говорив. — Мій Боже!

Запанувала на хвилину мовчанка. Зелене світло то прибігало то утікало, освітлюючи на хвилину одному то другому їх лиця.

— Може забудеш мене, — вишептала. Се була одна полехша яку йому могла зробити.

— Забути тебе? — Підніс свою голову. — О ні, я не забуду тебе. Я не пущу тебе. Се божевілля. Грейс! Ти моя! Така дурниця не розлучить нас.

— Дурниця? — Глянула на него, як глядять мати на того, що грозить її дитині. — Се не є дурниця!

Положив свою голову на її коліна.

— Коби я був знав, — говорив. — Коби я не вживався був думати про тебе. Коби я був знав, що ти не можеш знизити ся до такого, як я. Чому ти маєш посвятивати ся...

— Дай спокій, Джек, — заговорила. — Тут не люби посвятивання, як би я лиш про себе думала. Ти знаєш, що я не боюся убожества сама про себе. Скажи мені, чи розумієш ти се.

— Та розумію, — видусив. — Розумію, товаришечко.

По хвилині зачав говорити знов.

— А коли би я працював і щадив, і тиснув, і хапав і став щасливим, — капіталістом. — чи була би тоді яка ріжниця?

— Ні, — відповіла. — Люди бізнесу — се такі бездушні ества. Я не хочу, аби ти й пробував. Я не могла би любити машини, що робить гроші.

Говорила з огорченням — на пів механічно. Вона передумувала, се так багато разів і не знаходила виходу.

— Половина з них вмирає, — говорила по хвилині мовчанки, — та жадне з них не живе. Бож се не жите — та низька боротьба кожного против всіх. Боротьба, що заголомшує людський розум і вбиває душу і робить людину гіршою, чим та звірюка у полі. Се не жите!

Він приложив своє лице до її стиснених ручок.

— Тут мусить бути якийсь вихід, — сказав. — Твоя сестра не має дітей, любя Грейс, і докторова жінка...

— Здержався.

— Знаю, — вишептала, — вони мені говорили, Джек, але се — душегубство. Я не могла б, ти не вимагав би, аби я робила се.

— Ні, ні, — замуркотів він, примилуючись. — Я не вимагав би, аби ти се робила.

Притягнув її трохи в долину до себе і вона положила на хвилину свою голову на його груди. Монотонний, острій свист машини нагло урвав ся. Голоси і сміх дали ся чути виразніше, потім стали зближати ся.

— Надходять вже, — прошептала дівчина. — Поцілуй мя, Джек, по раз останній.

Хвилюк пізніше донька готельника, що йшла з учителем трохи попередку решти товариства, спостерегла дві особи, сиділи просто по противних сторонах візка.

— Гаразд, — скоро там не є Грейс та Джек! — Закликала зовсім без злоби, бо вона робила лиш так, як хотіла, аби і другі її робили. — Вони тут висмикнули ся на самоту — любчики.

Засміялася голосно, а решта товариства заворувала її...

З англійського перекладу МИХАЙЛО СТЕЧИНИН.

Чи потреба духовної часописи?

Так, потреба такої часописи — нинішній відповідь на не може бути. Се потреба церков і священників — се потреба проповідний в церкві — то безперечно потреба і друкованого слова, котреб заходило в хату і такого чоловіка, котрий при наших обставинах, хіба раз в рік годе заїхати до церкви. Немає що багато говорити о тім, духовна часопис є конечна. Тепер лиш треба застановити ся — хто має її видавати? Духовна часопис — отже духовники — ніхто инший — а вже „Нар. Комітет“ ніяким світлом. Не мішайте світських річей з духовними, бо вийде баламута. Я кажу духовники повинні видавати свою часопис, щоб при помочи її ширити Боже слово по широкій Америці. А се дуже легко зробити, ось як: Всіх гр. к. духовників (не руско-католицьких, бо такої офіційної назви нема) є вище 70 в Спол. Дер. Они, ті духовники розділені на галицьких і угорско-руських. Найони всі виберуть комітет редакційний — назначать одного з поміж себе редактором, найкуплять друкарню — от і за місяць побачимо перше число Духовної Часописи. Сили духовні суть — кождий священник, чоловік інтелігентний, ревнитель в винограді Христовій — певно докине свою частину в роді якоїсь прекрасної духовної, поучаючої статі, чи якогось иншого рода духовного корму. Я певний, що редакція не буде могла собі дати ради з багатством різнородного матеріалу і вийде поважна часопис.

Спитає може де-хто — а деж взяти грошей на часопис, прецінь се багато коштує, бодай кількесот доларів треба мати на початок? Я знаю з практики, що се річ дуже легка. Нічого легшого нема на світі, як написати чек і вислати его на подану адресу. Духовників в Америці вище 70 — ніхто порожньої кишені не має — а суть і такі між нами, славні Бога, що і десятками тисячів тіпають ся — а єсть навіть де в Філадельфії візитатор, що, як оповідають, дістає з Пешту річно 5 чи 6 тисячок доларів за денунціяції — а єсть і такий, що корчму має — отже простий і легкий рахунок: 70 духовників по 100 дол. шер., робить \$7.000 д., за ту суму можна купити друкарню і на цілий рік забезпечити існування Духовної Часописи. Проекти і рахунки скінчені. А як та духовна часопис має виглядати — ніхто наперед не може сказати. Певно, що она по християнськи має виглядати і мусить мати таке чело — але чи так, як Мисіонар, чи инакше — то се таке говорене, якби чоловік вгадував, як буде дитина виглядати, котра еще не народилася. Я

думаю, що ту в Америці навіть не можлива така часопис з якоюсь чисто хлопчачою зарозумілістю.

На конець еще дві слова. Сели францези „Духовн. Часописи“ щиро, без задних плянів думують взяти ся до діла — і если они тим проектом хотять з'єднати всіх гр. к. духовників і всіх запричи до публічної духовної роботи при їх моральній і матеріальній помочи і в той спосіб сяяти здорове християнське зерно між народ — я прошу ся до комітету, котрий має зайнятися зреалізованем того проекту; еслиж се інтенція не щирі, обчислені на баламучене несвідомого загалу — тогди не треба лягати ся — перемелювати пуста — але перейти до порядку денного.

о. Нестор Дмитрів.

Надослане.

Зь McKeesport, Pa.

ЗАЯВА

о. Юлію Медведькому греко-католицькому словацькому уніятському священникови в. Микіспорт, Па.

Зь причини, що ви отче прийшли дня 19-го Януара ввечері, пий до нашої церкви, голосно розмовлялись в церкві, по виході з церкви водзвонились до людей такими словами як „шакреф“ и т. и. а навіть мались таку честь, що на улиці напастувались священника і кураторів, водповідано вам публічно так:

1. Вам зась до нашої церкви, парафія а найвас не болить серце, що в нас ся робить. Де кого не просять, кийомь го виносять. Запам'ятайте собі те на даліше.

2. Мы знаємо, о що вам росходило ся. О доларки зь коляды. Якби вам було вшло о то, щоби мы не оставали безь слова Божого, безь науки духовной, то булибсь офіровали ся нам зь водзіровою на Рождество Христове, Новый Рок и другі свята. Але вы того не зробили.

3. То є встыд для священника приходити до дому Божого в непочитальномь стані, зачинати сварити при церкві, грозити людям, що рука ваша их побє и проклонами водзвонити ся до людей. А що вы вь такомь стані були, чувь кождий носомь, до кого приближались ся, а можна бачити зь того, що не знались о чьмь говорите, бо говорились за якусь горшу и лїпшу воду, чи вы розуміли солодку и квасну, не знаємо.

Чоловік вь неспитномь стані не водповідает за свои учинки, тожь тьмь разомь выбачаемо вамь и вирашаемо собі разь на завсе мїпати ся до нашої парафія.

Рада церкви.

— Хочете правдати ся, виставити до му повномочіє, купити або продати наток, дістати сплаток, сколектовати грош водзвонників або уніятів в водзвонников екскларва, пишеть John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Водь вамь неє зробить найліпше и скоро.

НАДОСЛАНИЕ

Jersey City, N. J.,

Хвальна редакціє!

Звольте помістити в „Свободі“ слідує:

Отсимъ подаю до публичной вѣдомости, що дописи в двох числахъ „Правды“ підъ заголовкомъ „Протестъ на протестъ“ е не лишень „важкож и в поперець подла ложь“, (як то „Правда“ звывла все писати), але е найпідлішого рода мистъ дышуча завзятою помстою колькохъ Джержанцівъ, а взгляды редактора „Правды“, котрый за всяку цѣну навваживъ ся выѣсти о. Н. Подгорецкого зъ Джержи Ситской руской церкви и парафії, ддятого лишень, що о. Подгорецкій ему не до смаку. Ддятого вѣчно ходитъ та бунтуе Джержанцівъ проти о. Н. Подгорецкого и за его заходами и порадами ходять деякы баламутники по рускихъ гавзахъ в Джержи Сити и баламутять людей, щобы підписувались, що о. Обушкевичъ не обкравъ чи не обрабужавъ руску церковь в Джержи Сити, о чомъ нѣгде и нѣхто неговоривъ анѣ неписавъ. Такимъ отже хитрымъ способомъ удалось имъ наполювати підписовъ деякихъ людей, зъ котрыхъ 35 цѣлкомъ не суть парафіянами Джержи Ситской руской громады, а навѣтъ пару такихъ, що два разы підписувались, на „Протестъ на протестъ.“

— Зъ того можна бачити що за чеснота и якы то парафіяне поподписувались на той нѣбы то протестъ. Що до „забуреній“, о якихъ редакторъ пише в свойй газетѣ, то не „о. Подгорецкій далъ до того поводъ“ але таки самъ о. Обушкевичъ, котрый підчасъ довгой гостины в парафії, корыстаючи зъ слабости и неприсутности нашего священника и пароха о. Подгорецкого, силомоцпхавъ ся до церкви майже що недѣлѣ и конче хотѣвъ стати парохомъ, а людямъ голосавъ, що вже дѣйсно е принятый „за сталога священника в Дж. С.“, на що е доказъ в „Правдѣ“ де подавъ „програму Богослуженій“, якы мавъ на дальше водправляти в Дж. С. руской церкви яко сталый священникъ.

О. Обушкевичъ такожъ писавъ колька листовъ до о. Подгорецкого, где мѣжъ иньшимъ пише, що „volens polens, (т. е. хочачи-нехотячи) кушу остатись парохомъ в Дж. С. О метрикальнии книги просилъ бымъ усердно, понеже таковыи неизбѣжно суть менѣ потребныи“ и т. д. Отжежъ тѣ „забуренія“ повстали лишень зъ powodu о. Обушкевича и его колькохъ прибочныхъ лизачѣвъ, котры уживали и ще уживаютъ всякихъ средствъ можливыхъ и неможливыхъ, щобы лишень имъ удалось выѣсти о. Подгорецкого зъ нашей парафії и церкви. А понеже ихъ пляны и ихъ агітація и войоване противъ о. Подгорецкого

имъ не удають ся, то просту вже попали вѣтаку маію, що нѣякъ не знаютъ, що дальше мають робити и вѣчно сходять ся на тайни нарады, якимъ бы то свѣтомъ выдалити нашего священника, а на его мѣсце всунути о. Обушкевича. Але перерахують ся бѣднатка, бо чи имъ щось вдасть ся чи нѣ, то таки мусять колисъ, а може въ коротцѣ водповѣсти передъ народомъ за шкоду, яку наша церковь понесла черезъ нихъ.

Що до о. Подгорецкого нашего пароха, то підчасъ его довгой и тяжкой слабости та неприсутности в парафії, вонъ неробивъ и не могъ робити и нѣколи перше и теперь не робить найменьшихъ „забуреній“, а противно дѣлавъ ся о всѣхъ „забуреніяхъ“, до якихъ давъ поводъ (нѣбы то екс-парохъ Дж. Ситск.) о. Обушкевичъ ажъ тогды, коли по довгой и тяжкой слабости повернувъ до свои парохиі. О. Подгорецкого боронила лишень большість сталыхъ честныхъ парафіянъ передъ нападомъ завзятого ворога, котрый бувъ напосѣвъ ся выѣсти о. Подгорецкого нашего хорого священника а его в Христѣ брата. И слава Богу удалось парафіянамъ прогнати „хищного волка“ водъ своего кошара. — Нашъ рѣчний парафіяльный мітингъ водбувавъ ся дня 31 деп. 1904 р. в церковной гали в слѣдуючомъ лихопаматномъ порядку: Уже на самомъ початку, передъ отвореніемъ мітингу, можна було завважати, що люде ставали на двѣ части, т. е. одной на право, другій на лѣво. Мітингъ отворивъ Емилианъ Шпакъ, бувшій председатель парафії зъ 1904 року и по его близко повгодинной крикливой проповѣди в котрой завзято жалувавъ ся на свою долю, та на кривды якы му заподѣляли его противники въ его лихихъ напругахъ, збуривъ присутныхъ до криковъ, сварней и прокляновъ якихъ годѣ описати. Мѣжъ присутными в воддѣлѣ веходной части галѣ мѣжъ котрыми (якъ опѣсля показалось) було около 50 особъ, котры не було цѣлкомъ парафіянами а лишь люде позганяны зъ свѣта, и они своимъ варіатекымъ крикомъ не дали майже жадному парафіянинови прийти до слова або голосу, котрый не бувъ имъ по воли. Декотры зъ нихъ двигали по двѣ руки підчасъ голосованя и самы собѣ выбрали нѣбы то комітетъ церковный на бѣжучій рокъ, мѣжъ котрыми е люде цѣлкомъ не водповідны на се становище, и що большѣ бувъ се поступокъ противъ волѣ большости парафіянъ. Оттакъ то водбувавъ ся нашъ рѣчний парафіяльный мітингъ котрый е цѣлкомъ неважный и тымъ большѣ неважный е нѣбы то комітетъ выбранный на томъ мітингу, на котромъ голосували не парафіяне. Цѣле проваджене мітангу було не легальне и безъ

легального законченя розойшовъ ся на нѣчомъ.

Всѣ парафіяльныи секретарскы книжки суть и на дальше в мовѣ посѣданю, такъ довго якъ довго не буде парафіяльного мітингу, выбору урядниковъ на сей рокъ и лѣпшого порядку в парафії. — Хто мае здоровый розумъ, то нехай осудить, де слушнѣсть а де нѣ!

Стефанъ Калакука.

секретарь парафіяльный и членъ церков, секретарь М. Р. Н. Союза „Вѣр. І.“

ДОПИСИ.

Зъ Beaver Creek, Alta Can. Редакція „Свободы“ вже пару разовъ пригадувала намъ черезъ свою часопись, щобы мы дещо написали о насъ основано нашихъ рускихъ шкѣль, однакъ жаденъ зъ нашихъ Русинѣвъ не хоче ся тымъ заняти. И я не станусь тутъ широкъ розписувати, бо знаю, що се мой даремный трудъ, бо нашъ Русины забувають за нашу просвѣту, та за нашъ школы, и не звертають уваги на то, що то перша дорога, перша цѣль нашего житя, що намъ того конечно потрѣбно.

Чи вы Русины не бачите, що намъ бракъ просвѣты, що нашъ дѣти виховують ся мовъ та звѣрина, народы просвѣщеніи давають ся зъ насъ, що мы такы недбалы, и завдають намъ великого встыду! Они не можуть ся начудовати, що мы есьмо такими темниками и не могутъ собѣ того розяснити звѣдки то такъ ся дѣе, бо они не знаютъ, що то наша така недбалѣсть. Правда, якъ знаемо зъ давнѣйшого нашего житя, якъ то ще було в старомъ краѣ, то тамъ хочбы и старавъ ся чоловікъ о свое жите, то Ляхи та веѣлякы вороги завидували нашему житю, и старали ся на кождомъ кроцѣ знижити нашъ розвой, щобы мы не могли нѣчого розпочати. Зъ того нашъ бѣдны Русины дѣзнали ся про новыи край Канаду и зачали спровадати свои майна, свои господарства, покидати свой рѣдныи край, и пускати ся в далеку сторону за море до вольной свободы, де декотры зъ нашихъ Русинѣвъ живутъ мовъ в раю. Тутъ нѣхто нѣчого не боронить, и нѣхто не каже не роби, бо будешъ каранныи, такъ само нѣхто не заборонюе намъ розвивати нашей просвѣты. То чомужъ мы за недбуваемо еѣ такъ, що не маемо рускихъ шкѣль? По простому сказати, то нашъ народъ такъ ся навчивъ, щобы надъ нимъ хтось опѣкувавъ ся и ему розказувавъ, що мае робити. Встыдъ и ганьба, що мы на такѣ ся пустили тутъ на вольной землі. Прецѣнь мы можемо тутъ поступити зъ нашою працею якъ наша воля, а не за чѣмъ розказами. Колько то вже такихъ вашихъ „патріотѣвъ“ говорили, що на якы бы то школы дававъ грошѣ? Чи я не жаю безъ школы такъ само якъ и той

зъ школовъ? Або: чи мои дѣточки не растутъ такъ само безъ школы, якъ тоты, що ходять до школы! Тутъ брать Русины мыслите собѣ, що я только такыи примѣръ даю, нѣ, се дѣйсно такъ ся дѣе, що такъ говорить, и то не оденъ и не два, але сотками и тысячами такъ говорятъ. Таку бесѣду самыи братьи читателѣ можете осудити до чого она еѣ здѣбна! Я только скажу такимъ, що такѣ говорятъ, нехай возьмутъ зобѣ оденъ примѣръ! Нехай возьмутъ собѣ примѣръ чоловічка, котрый еѣ просвѣщенный, а такого котрый непросвѣщенный. Такому чоловікови чи то въ молодыхъ лѣтахъ чи въ старыхъ, що познае чорне на бѣломъ, то такого житѣ далеко лѣпше якъ того, що жие в темнотѣ.

Мы повинны на то памятити, що наша тотя просвѣта еѣ найдорожшій скарбъ, котрый еѣ самымъ Богомъ даный. Тожъ братьи, мы повинны тотъ нашъ скарбъ хоронити. А тымъ большѣ, щобы нашы дѣточки не порѣвнювали ся до звѣрины, але до християнской дитины.

Чоловѣкъ в молодомъ вѣку бере того свѣтло за марну рѣчь, а прийшовши до повного своего розуму, то часомъ и пожале, що не вмѣе читати и писати, бо часомъ приключитъ ся в житю, що на тотъ часъ не може найти писаря або такого, щобы дещо ему прочитавъ и за грошѣ, не то за выгоду. Памятайте братьи, що якъ мы не будемо ся о то дѣло старати то сему нѣхто инчій не буде винуватый только мы самыи. Мы самыи будемо за то водписѣдати передъ Богомъ! Бо якыи провѣды дають родичѣ своимъ дитямъ, такъ дѣти будутъ поступати. А чи то характерно выглядаетъ нась, що тысячѣ нашихъ Русинѣвъ живутъ в темнотѣ. Або яку мы можемо вартѣсть мати межыи народомъ, що навѣтъ и одного мѣжъ нимъ не знайшовбы такого, щобы не знавъ письма. Мы можемо мати только межыи тутейшимъ народомъ, вартѣсти якъ полоза, котру водлучаютъ водъ зерна. Памятайте братьи, на задачу нашей просвѣты, щобы мы могли еѣ чимъ разъ ширше розвивати и розяснювати. Мы повинны на кождомъ кроцѣ нашего преступу о томъ не забувати. А мы якъ о те дбаемо, що за такъ довгій часъ нашего житя не маемо въ Канадѣ навѣтъ простыхъ шкѣль, где нашы дѣти могли свое жите провадати на дорогу правды, и придбати для своей старости якого хѣсна! Мы повинны зачинати нашу працю водъ себе самихъ и для самыхъ себе працювати, такъ, щобы вороги не тѣшили ся нашою недбалѣстю, що майже кождый зъ насъ в темнотѣ и непросвѣщенный. Учѣмъ ся видѣти ясну цѣль передъ собою, не забуваймо на наше дальше жите, але стараймо ся веѣми си-

лами, щобы нашъ умъ бувъ просвѣщенный такъ якъ еѣ въ иньшихъ народѣвъ, бо якъ се показуе, то мы днесъ не дуже далеко знаходимъ ся водъ того положеня в якомъ находять ся повдикій люде. Тожъ, братьи Русины, збудѣть ся зъ того сну; будуймо школы, даваймо свои дѣти до шкѣль и не жалуймо грошей на ту цѣль, бо то не буде кому инчому, але самымъ собѣ.

Василь Романюкъ.

Зъ Stuartburn, Canada.

Колька словъ о новомъ проектѣ и потребѣ Руской духовной часописи. Проектъ той надрукованый в „Свободѣ“ ч. 3 еѣ дуже гарный. Красна рѣчь була бы и конечно потрѣбна, щобы мы Русины, мали такую часопись котра бы могла намъ дати добрый покармъ, науку и прикладъ до житя братерского, науку котра бы була черпана зъ правильного жерела, зъ которого мы одиноко повинны черпати, то еѣ зъ Письма Святого. Той науки конечно намъ потреба до житя, щобы мы мали любовь в сердци оденъ до другого. Мы дуже мало еѣ знаемо, стоимъ на степени дуже низькомъ и за ддятого мѣжъ нами пануе ненависть, нелюбовь оденъ до другого и роздоры. Тѣ, котры называютъ себе нашими провѣдниками та учителями, теперь дуже мало за насъ дбають, а дбають, властвую лишень о свой мастокъ, а намъ злыи приклады дають.

Вымоги ихъ за великыи, хотять щобы мы ихъ мали за якысь дуже великыи особы, а Христосъ сказавъ „яко всякій возвышающій самъ себе, униженъ будетъ, а унижающій себе возвысится“ Лука гл. 18 ст. 14 У насъ тутъ в Канадѣ люде чекають той недѣлѣ коли греко-кат. попъ загостить, а якыи приѣде, збере ся досить богато люда. День сей еѣ дороговѣдныи задля збору народа, и выжиданя получить науку и прикладъ водъ ученого чоловічка, назначеного проповѣдати науку. Але чи думаете що той народъ зобранныи получить тую науку ожидану?

Нѣ. — Якъ ся зачне наука, то только за самыи грошѣ бесѣда ся точить, зѣ сваркою, що народъ не хоче платити ему и на церковь, хотяи народъ платитъ на сколько може. Якъ ся Служба Бога править то люде недуже зъ увагою слушають, богато еѣ на дворѣ, бо они тое чули и знаютъ вже водъ дитинства своего, а якъ ся зачне наука, то стануть слухати въожиданю чути щось нового, и правда що чуютъ, что потому ся сварять мѣжъ собою колька недѣлѣ. Такий прикладъ достаютъ замѣсть той науки, котра мае бути черпана зъ Письма Святого. А нашыи часописи канадскыи та Ньюйорскыи дають намъ читати за нашыи грошѣ свои сварки значныи особы, котрыи загалови не приносятъ жадного добра нѣ науки, а властвую приносятъ лишь згоршене народови. За ддятого намъ еѣ конче потрѣбна часопись зъ наукою черпаною зъ Святого Письма, щобы поправити и зеднати любовь в народѣ, бо сего не въ силѣ ничъ инче поправити только наука Христова.

Геодосій Вална.

На продажъ

168 акрова фарма, зъ того 40 акровъ подъ управою, рѣшта пасовиско и твердый лѣсъ. Черезъ фарму переплывае рѣка. До фармы належить садъ, два дома, оденъ зъ 9 а другій зъ 3 комнатами, кузня, велика стайня, що змѣститъ 7 коней, 7 коровъ и 50 овецъ, плуги, бороны, 2 возы, 2 саней, колтвейторъ, грабарка, жнивярка, млынокъ и другыи знаряды господарскыи. Фарма воддалена 29 миль водъ Скрантонъ, 9 миль водъ желѣзницѣ, 2½ миль водъ почты.

Цѣна \$3.000, половина готовкою, рѣшта на сплату на 5 процентъ. Хтобы хотѣвъ видѣти або купити сю фарму, зволить зголоситись до редакціи „Свободы“, 209 Linden Str., Scranton, Pa.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!

Нову докторску книжку истичу въ собѣ цѣныи информации и рады для мушницъ и дѣтей, еѣи пошлите свое имя на адресъ:

O. P. Box 268, Madison Sq., New York.

Читайте, що каже Дръ Ландесъ:

Я маю найбольшу практику въ Сполученныхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневой Америкѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вылѣченный, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишь мушницъ. Що небудъ тобѣ долягае скажи або напиши менѣ. Вылѣчу кождый выпадокъ. Хоробы мѣхура и почокъ. Але и вылѣчу ихъ. Хоробы крови и шкѣры. Если е не до вылѣченя не Утрата памяти. беру ся до него. Утрата мужеской силы. Сли не можешъ бути вылѣченный, скажу тобѣ водтверго. Лѣчу безъ болю, не вздержую водъ працѣ.

К 22

Що року лѣчу тысячѣи людей.

Роблю сотки операций що мѣсяца.

Вылѣчу тя дома, сли не можешъ приѣти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайдѣи або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить що тыждня въ Четверъ
и коштує:Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00Галчане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнець-
кого 26, Львова.Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.Гроші треба посылати въ реджістрова-
нѣмъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моя ордеръ). Мо-
ney order, то е варточку, котру доставите
вѣдъ почтара або агента на експресовѣмъ
офісѣ, пошлати намъ, бо безъ того мы не
модемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
нити мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.**Замѣтки.**Легче критикувати робо-
ту другого, якъ самому
що зробити.Люде, що люблять всѣхъ
и вся критикувати а самі
не роблять нічого, подоб-
ні до коровы, котра много
ричить а мало молока дає.Зъ сего не виходить,
чтобы критика була непо-
требна або шкідлива. Нѣ,
критика е потрібна, на-
віть конечна, але если має
принести користь загальною,
мусить бути справедлива,
оперта на фактахъ, безсто-
ронна.Критика стороннича, по-
диктована не дбанемъ про
загальне добро, а личными
мотивами, и не въ пору —
мусить сринести лишь шко-
ду.Подъ сию пору на амери-
канської Руси почались
водити „свои“ за чубы.
Въ Канадѣ—Канадійцѣ, въ
Сполуч. Державахъ тверді
зъ твердыми, а Украинцѣ
зъ Украинцами.Що зъ того водження ся
за чубы вийде, поки що
не знати. На нашу думку
оно вказує, що Русь аме-
риканська переживає даль-
шу еволюцію подѣ гля-
домъ идейнымъ, кристалі-
зує ся, люде групують ся
посля своихъ поглядѣвъ.Вже и жѣнки рускій на-
чинають думати про свою
організацію, а се такожъ
обявля поступу на амери-канської Руси. Вольна
участь жѣнокъ въ нашѣмъ
народномъ житю моглабы
выпнути додатно на него и
сподѣмося, що такъ спра-
вдѣ буде, если дѣло увѣн-
чаєсь успѣхомъ. Початокъ
зроблений, а чи справа
посунеть далше буде за-
висѣти вѣдъ того чи наші
жѣнки дозрѣли вже до та-
кой рѣчи та чи схочуть
приложити рукъ до сеи
тяжкої працѣ. Тяжкої ка-
жемо, бо початокъ кождый
тяжкій, а кромѣ другихъ
перешкодъ, рускій жѣнки
будуть мусѣли ще перебо-
роти нисмѣнки, лековаже-
не и упереджене мужинь.**Якъ закладати
и вести читальню?**Якъ мы вже кілька ра-
зѣвъ зазначували въ Сво-
бодѣ, то въ послѣднихъ
часахъ навчавъ проявляти
ся живѣйшій просвѣтний
рухъ мѣжъ тутешними Ру-
синами. Однимъ зъ обявъ
такого просвѣтного руху е
засновуване читальнь. Въ
протягу кількохъ послѣд-
нихъ мѣсяцѣвъ засновано
кілька читальнь а въ кіль-
кохъ другихъ мѣсяцѣхъ ве-
дєсь агітація або пороблено
почины до такого заснова-
ня. Але, що американскій
Русины переважно Лемки,
та угорскій Русины, які про
читальню въ старѣмъ краю
нічого не чули, то и не
знають якъ взятись до того
дѣла. Для выгоды такихъ,
що не знають якъ закла-
дати читальню и у відпо-
вѣдъ тимъ, котрі відноси-
лись до насъ зъ запитанемъ
въ сѣй справѣ, подаємо от-
сихъ кілька всказѣвокъ та
сподѣмося, що они не бу-
дуть безъ користи.Передовѣмъ треба ста-
ратись, заинтересовати лю-
дей такою справою якъ
читальня. Се можна зро-
бити найлегче тамъ де схо-
дить ся більше людей, якъ
примѣромъ на забавахъ:
хрестинахъ, весѣляхъ, ба-
ляхъ; на мітингахъ Союзо-
выхъ та братскихъ або при
помочи священника въ цер-
кви. Найлѣпше, если та-
кою рѣчею схотять заня-
тись двоухъ-трехъ людей,
що мають найбільшій
впливъ и поважанє въ да-
ноій мѣсцевости. Агітуючи
за читальню добре есть
сейчасъ записувати имена
охочихъ стати еѣ членами
та збирати вѣдъ нихъ гро-
шѣ яко вступне, звычайно
доллара, або скѣлько хто
може. Коли вже е записа-
ныхъ що найменше 15 лю-
дей и кождый зъ нихъ давъ
вступне, треба зарядити
першій мітингъ, чтобы вы-
брати урядъ и ухвалити
статуты. Урядники повин-
ні бути такі: предсѣдатель,
секретарь, касієрь, бібліо-
текаръ, господарь, двоухъ
або троухъ контролѣрѣвъ
и двоухъ або троухъ выдѣло-
выхъ. Если е больше чле-
новъ въ читальни, можна
ще vybrати заступниковъ
на важѣйшій уряды. Ро-
зумѣє ся, що на урядни-
ковъ треба выбирати людей,
котрі бы справдѣ дбали о
читальню а не були лишь
вѣдъ парады. Права и о-бязьки предсѣдателя, се-
кретаря, касієра и коп-
тролѣрѣвъ такі самі якъ
въ другихъ товариствахъ.
Бібліотекаръ повиненъ ма-
ти подѣ своимъ зарядомъ
книжки и часописи читаль-
нѣ, заниматься выпожичу-
ванемъ тихже, тримати до-
кладный ихъ списѣ, запи-
сувати, коли, хто, що пози-
чивъ, коли звернувъ и т. д.
Господарь повиненъ держа-
ти порядокъ въ комнатѣ де
люди сходятъ ся на читаль-
ню, дбати, чтобы комната
все була чиста, огрѣта и
освѣтлена; подѣ его заря-
домъ повинні бути такожъ
такі рѣчи читальнѣ якъ
столы, крѣсла, печи, шафы,
всякі забавки и т. п. Гос-
подарь повиненъ бы побі-
раги заплату, особливо тамъ,
де е много читальниковъ,
або де до читальнѣ схо-
дить ся люде кождого ве-
чера, бо вѣнь мусить бути
кождого разу першій, коли
е читальня, а послѣдний вы-
ходити, хіба що его въ
тѣмъ хто выручить, або що
роботу господаря сповня-
ють по черзѣ члены або
урядники читальнѣ.Позаякъ задачею читаль-
нѣ е просвѣта, тому чи-
тальня повинна старатись
стягнути до себе якъ най-
більше членѣвъ а, чтобы се
осягнути, вкладка мѣсячна
повинна бути якъ наймен-
ча, така чтобы кождый бувъ
въ силѣ еѣ заплатити.
Жѣнки повинні платити
до читальнѣ менче якъ му-
жчины а дѣти ще менче,
однакъ нѣхто не повиненъ
бути приниманый до чи-
тальнѣ зовѣмъ безплат-
но, бо тогдѣ и не буде
вмѣвъ еѣ цѣнити.Чартеру для читальнѣ
непотрѣбно, хотяй тамъ де
е велика читальня, що має
много членѣвъ и богато
грошей въ касѣ, та де чи-
тальники хотѣлибы коли
выступати публично разомъ,
якъ товариство, можна бы
постарати ся и о чартеръ.Часописей тижневыхъ а
тимъ більше щоденныхъ
до читальнѣ спроваджувати
не варта, хіба тамъ де чи-
тальники можуть сходитись
що вечера. Часописи гу-
сто часто розеднюють людей
а не лучать. Кромѣ сего
члены читальнѣ е певно
заразомъ и предплатниками
одной або другой часописи,
отже предплачуване сихъ
часописей для читальнѣ —
злшшє. Що найбільше по-
винна мати читальня одну-
двѣ добрыхъ краєвыхъ ча-
сописей.Головну часть грошей
читальняныхъ повинно о-
бертати ся на закупно кни-
жокъ, при чѣмъ треба вва-
жати, чтобы книжки були
добры и відповѣдали сма-
кови читальниковъ. Не до-
бре е замовляти книжки
безъ розбору, які попали,
та ще цѣлу купу наразъ,
бо тогдѣ они не принесутъ
пожитку; але треба ихъ
замовляти въ мѣру того якъ
они прочитують ся, въ мѣ-
ру потреби. Засадою по-
винно бути, чтобы кожда
книжка, заки буде выпози-
чена, була перше прочита-
на въ читальни передъ чле-
нами на голосѣ. Если
книжка довша, треба чита-не еѣ роздѣляти на кілька
разѣвъ. Книжки, особливо
на початку, повинні бути
можливо короткі и не тяж-
кі до зрозумѣня. Відчиту-
вати повиненъ ихъ хтось,
що выѣ плавно и зрозу-
мѣло читати. Прочитанє
повинно бути оидєля обго-
ворене. Въ такихъ диску-
сіяхъ повинно брати участь
якъ найбільше число чи-
тальниковъ.Кождй сходины читаль-
никовъ повинні вестись
посля певного порядку. И
такъ: заки ще зойдуть ся
читальники, се е, передъ
формальнымъ розпочатемъ
сходины, повинні читаль-
ники забавлятись бесѣдою,
спѣвомъ, гроу въ вардабы
(checkers), шахи, доміно або
карты (се послѣдне розу-
мѣє ся зъ выключенемъ
гры газардовой) и т. п.Сходины треба розпочи-
нати читанемъ або оповѣ-
данемъ чогось поважѣй-
шого, бо тогдѣ умы присут-
ныхъ ще не змучені а о-
посля переходити до чо-
гось легчого та все пере-
плѣтати такими рѣчами якъ
сифѣ, оповѣданє якоесь
смѣхованки и т. п. Вза-
галѣ той хто веде читальню,
а безъ такого чоловіка чи-
тальня обійтись не може,
повиненъ добре пригото-
вити ся на кождй сходины та
вважати на те, чтобы всѣ
они були разомъ злучені
певнымъ пляномъ, чтобы въ
нихъ було степенованє вѣдъ
нисшого до вышого, та
чтобы все щось такого при-
думати, що піддержувало
бы интересъ членѣвъ до
читальнѣ а навить збѣль-
шало его. До сеи цѣли мо-
гутъ служити короткі а до-
бре оброблені популярні
відчиты, театральні пред-
ставленя, вечерки зѣ спѣ-
вами и т. п. Въ Суботы
вечерами добре уряджувати
вечерки для молодѣжи хочъ
бы и зъ танцями, але розу-
мѣє ся, безъ піятики, осо-
бливо тамъ, де на се е від-
повѣдне мѣсце. Въ Недѣлѣ
и Свята сходины повинні
бути найдовшій и найрож-
нороднѣйшого змісту, бо
тогдѣ и найбільше людей
приходить тий буває боль-
ше якъ звычайно жѣнокъ
и дѣтей. Треба такожъ вва-
жати на те, чтобы часъ вѣдъ
часу урядити спеціальны
день або вечеръ для жѣ-
нокъ та дѣтей; найлѣпшу
нагоду до сего дають рѣж-
ні свята.Хотяй кожда читальня,
якъ сказано, мусить мати
свого проводира, свою ду-
шу, то однакъ зъ того не
выходить, чтобы сей чоло-
вѣкъ мавъ все самъ робити
а другі були бездѣльными.
Противно, кождый читаль-
никъ чи читальничка, по-
винні мати вѣдъ часу до
часу придѣлену собѣ якусь
хочьбы и малу роботу, а
чоловѣкъ ведучій читальню
мусить дѣбрати собѣ кіль-
кохъ людей, котрібы ему
помагали. Тогдѣ всѣ бу-
дуть чути, що и они пра-
цюють для загального до-
бра, будуть при кождой
нагодѣ агітувати за читаль-
ню и только тогдѣ читаль-
ня може удались.Нехай тыхъ кілька слѣвъ
послужить за всказѣвкутымъ, що до насъ відноси-
лись зъ запитанемъ якъ за-
сновувати и вести читаль-
ню.Виравдѣ всказѣвки тѣ
короткі тай не зовѣмъ вы-
старчаючі, але опертѣ они
на деякомъ досвѣдѣ и тому
не повинні бути безъ вар-
тости — а тѣ, що справдѣ
хотять трудитись для своей
читальнѣ, легко зможуть
ихъ собѣ доповнити або
змодифікувати відповѣдно
до обставинъ.**Чи мы свѣдомый
народъ?**Свѣдомый народъ, се од-
на сѣмья, одна родина. Кож-
дый членъ свѣдомого наро-
да почуває свою спѣльность
зъ другими членами тогожъ
самого народу, тѣшитъ ся
ихъ щастемъ, плаче надъ
ихъ недолею.Нашъ рускій народъ не
дойшовъ ще до той само-
свѣдомости а бодай не весь.
Се видно на кождѣмъ кро-
цѣ у нашѣй старѣй вѣтчи-
нѣ, а ще яскравѣйше пока-
зуєсь се тутъ въ Америцѣ.
Хотяй тутъ „чужая сторо-
нонька“ и де якъ де а на
чужинѣ члены одной роди-
ны повиннібы держати ся
разомъ. то однакъ бачимо,
що мы ще далекий вѣдъ то-
го, коли яєсь руско-амери-
канскій народъ буде по-
чувати свою спѣльность.
Правда, тутешні Русины
почувають свою спѣльность,
коли походятъ зъ одного
села, зъ однихъ сторѣвъ,
належать до того самого
братства, парафіи, організа-
ції, але то все ще за мало.
Намъ треба чтобы мы всѣ
почувались якъ одинъ мужъ
и те свое почуванє показа-
ли дѣлами, особливо тамъ,
де ходитъ о загальну руско-
американську справу.Такою загальною руско-
американскою справою и
мабуть — чи не важѣйшою
вѣдъ усѣхъ другихъ, е на-
ппа молоденька Руска Бур-
са въ Йонкерсѣ, Н. Й. А
якъ мы до неѣ відносимо
ся? Чи попираємо еѣ якъ
бы належало, чи агітуємо за
нею, чи дбаємо, чтобы она
росла, розвивалась, збѣль-
шала те добро яке робить
для насъ всѣхъ, для аме-
риканской Руси?На жалѣ, мусимо сказати,
що нѣ Деякі люде, що не
жалували дати десятки и
сотки долларѣвъ на цѣли
вѣдъ насъ далекий — не да-
ли на Бурсу нѣ цента. Що
більше, они не мають жад-
ной певности и не могутъ
еѣ мати якъ и де тѣ центы,
які они дали (думаємо зѣ
широкого сердца), зѣстали у-
жити, нѣ не можуть бачити
користей зѣ своихъ жертвъ,
мѣжъ тимъ, якъ кождый
жертвуючий на Руску Бурсу
бачить наглядну користь
зѣ своихъ жертвъ вже нынѣ,
своими власными очима. А
однакъ мимо сего деякі во-
лѣли радше дати на чуже
якъ на свое власне, волѣли
дати на больше віддалене
якъ на те, що до нихъ бли-
же. Е и такі люде, що
жертвують дещо на Бурсу,
але не стѣлько, скѣлько бы
повинні жертвувати, а с и
такі, що нѣгде нѣчо не да-ють — а волять тѣ гроші
проежити...И чи посля того всего
можна сказати, що мы свѣ-
домый народъ?Въ Бурсѣ, якъ вѣдомо, е
теперь всего на всего 8 ру-
сскихъ хлопчикѣвъ и всѣ
они учать ся добре. Намъ
лучилось недавно бачити
одного зъ такихъ бурса-
ковъ, коли приѣхавъ до до-
му на свята. Змѣнивъ ся
хлопчина не до познаня, а
змѣнивъ ся не на горше а
на лѣпше. Зъ природы жи-
вий, любивъ давнѣйше пу-
стовати, робити песты та
другимъ доскулювати. То-
перь у него того нема.
Кілька мѣсяцѣвъ побуту въ
Бурсѣ зробили его розваж-
нымъ, точнымъ, опрятнымъ,
а жвавѣсть его обявляєсь
теперь не въ дикихъ та не-
приличныхъ збыткахъ а въ
приличной, чемной забавѣ.
Батько згаданого бурсака,
хочъ самъ неписьменный,
ажъ зачудовавъ ся такою
змѣною своего сына, зъ ко-
трымъ давнѣйше „не мѣвъ
собѣ дати рады“. Додати
ще треба, що всѣ бурсаки
добре відживлювані а за
невелику платню достаютъ
всяку выгоду, яка їмъ на-
лежить культурнымъ дѣ-
тямъ.Зъ такихъ бурсаковъ, якъ
отсей, котрого мы бачили,
не може вирости иншій якъ
лишь честный, працюю-
тый, патріотичный мужчи-
на, а користь зъ такого
мусить бути для цѣлой а-
мериканской Руси.Тому не будьмо байдуж-
ными на наше загальне до-
бро и, если хочемо зватися
свѣдомымъ народомъ, під-
держуймо Руску Бурсу та
стараймося, чтобы она не-
вдовзѣ могла примѣстатъ
въ собѣ не 8, але бодай 80
русскихъ дѣтей и не лишь
хлопцѣвъ, але и дѣвчатъ.
На американську Русь, що
числить близько пѣвъ міль-
она душъ навить 80 бурса-
ковъ за мало.

Л. Е.

Русній Хоръвъ McAdoo, Pa. устроє
27-го Фебруара, 1905.**Б А Л Ь**въ Horvath Hall, McAdoo, Pa.
При тѣмъ аматоры подѣ ре-
жисерствомъ п. М. Бабія
водограють драму въ 3-хъ
актахъ:**„КТО ВИНЕНЪ?“**

О особы:

Теодоръ Чайка богатый госпо-
дарь, п. Д. Капитула.Олена его жена, п. на М. Потошня.
Марійка ихъ дочка, п. на А.
Шкваръ.Петро любовникъ Марііны, п.
М. Чаклошь.Иванъ его соперникъ, п. С. Гав-
ришь.

І. Сватъ, п. С. Поступанъ.

ІІ. Сватъ, п. М. Бабіи.

Полицай, п. ІІ. Котугъ.

І. Газда, п. М. Галаганъ.

ІІ. Газда, п. ІІ. Капанъ.

Рѣчь дѣє ся въ малѣмъ мѣстечку.

На послѣдъ хоръ водѣнъ
ває кілька народныхъ пѣ-
сней.Запрапає ся якъ своихъ
такъ и зъ поблизкихъ плей-
зѣвъ на перше руске пред-
ставленє. Доходъ на гр. к.
церковь въ McAdoo, Pa.
Початокъ о 6 год. вечеръ

Книжка

Зоворуженя въ Росіи.

Петербургъ 30. Союзъ тугейшихъ адвокатовъ вѣдъбувъ нынѣ зборы въ цѣли обговорени sprawy нечувано рѣзнѣ горожанъ дня 22 сѣчня. Въ нарадахъ бра-ло участь 204 адвокатовъ. Ухвалено слѣдующій резолюція :

Подѣя, яка мала мѣсце дня 22 сѣчня доказуе, що правительство стояло на неправнѣйшій дорогѣ. Правительство неправно мордувало мирныхъ горожанъ, котрый хотѣли вручити цареви прошене. Указъ зъ 25 грудня, котрый забезпечуе особисту свободу горожанамъ, зоставъ тутъ нарушенный. Край не може вѣдповѣдати за заворуженя, котрыхъ причиною було саме правительство. До проливу крови не прийшло бы вѣколы, елибы всѣ горожане въ Росіи, безъ рѣзницъ становъ и національностей мали політичну и особисту свободу. Резолюцію ту ухвалено 134 головами проти 25, 45 членовъ вѣдтягнуло ся вѣдъ голо-сованя.

Товариство инжѣнеровъ ухвалило, що не будуть брати участи въ жадныхъ державныхъ работахъ, доки не достануть заповѣня, що управа державы буде лѣпшою чимъ дотеперъ.

Мимо того, що робѣтники въ многихъ фабрикахъ назадъ приняли роботу, всежь таки всюды пануе великій неспокой, котрый побольшила еще вѣсть про пораженя Куропаткина на поли войны.

Варшава 30. Вѣдъ вчера вечеръ на улицахъ спокойнѣйше, але страйкъ все еще продовжуе ся. Забитыхъ и раненыхъ е 160 особъ. Жите на улицахъ цѣлкомъ притихло, всѣ рестораны и склепы позамыканы. Правительство розкинуло по улицахъ зазывъ, що робѣтники безусловно мусять назадъ приступити до работы, бо иначе безпеченство ихъ не е за-печенне.

Въ Варшавѣ и въ Лодзѣ оголошено станъ военный. Такожъ и въ Петербурзѣ оголошено станъ военный. Вѣ школы суть позамыканы, а фабрики и державный будѣльи стереже войско. Склепы и пекарни належачи до жидовъ суть зрабованы а нынѣ запалено много жидовскихъ домовъ. Войско колька разѣвъ стрѣляло до товпы робѣтниковъ.

Петербургъ 30. Майже у всѣхъ фабрикахъ поднято на ново роботу и страйкъ правдоподобно вже закончивъ ся. Полиція арештуе многихъ робѣтниковъ, проти чого они рѣшучо протестовали, кажучи, що въ сей способъ правительство нарушуе даны приреченя.

На будуче, всѣ робѣтничій організації будуть стояти подѣ надглядомъ „Святѣйшого Синода!“ Союзъ фабрикантовъ въ бѣжучомъ тѣжнѣ вѣдбуде нараду, чимъ ея выплатити робѣтникамъ за тѣ дни, въ котрыхъ они не працювали. Здасть ся, що зостане выдана

частина заплаты. Роботы при водопроводахъ, въ фабрикахъ электричныхъ и газовыхъ сповняе войско, позаякъ грозять новы заворуженя.

Зъ Києва доносятъ, що великій фабрики машинъ и другы заведеня суть замкнены въ наслѣдокъ страйку. Такожъ и пекарни суть въ части позамыканы, черезъ що цѣна хлѣба значно подскочила до горы.

Подчасъ робѣтничихъ заворужень въ Варшавѣ, англійскій конзуль и вѣдѣ конзуль зѣстали нападены на улицѣ козаками, а вѣдѣ конзуль зѣставъ навѣтъ равнений шаблюю въ голову. Се дало причину до нового непорозумѣня мѣжь Росією а Англією, тымъ больше, що шефъ полиціи въ Москвѣ розлипливъ по улицахъ мѣста плякаты, що заворуженя въ Росіи выкликавъ нѣхто другій лишь Англія. Горожане англійскій, що мешкають въ Росіи вѣднесли ся до англійского конзуляту зъ прозьбою о помѣчь, бо жите ихъ е zagrożене, наколи російске правительство вказуе на нихъ якъ на виновниковъ заворужень. Въ той справѣ забрала слово Англія, котра рѣшучо запротестовала проти небезпеченства, яке грозить англійскимъ конзулямъ и горожанамъ въ Росіи. Російске правительство заявило, що розслѣдѣтъ справу и виновниковъ покарае. Не знати чи се вдоволишь Англію, здасть ся, що се нове непорозумѣне потягне за собою неприемный для Росіи наслѣдки.

Римъ 30. Много италійскихъ пословъ и письменниковъ звернуло ся до италійского правительства зъ просьбою, чтобы оно вступило ся у російского правительства въ оборонѣ Горкого и його товаришѣвъ передъ смертію.

Парижъ 30. Доносятъ тутъ зъ Петербурга, що вчера товпа народа хотѣла достати ся на Кремль, де ссоронивъ ся великій князь Сергій, губернаторъ Москвы. Товпа хотѣла вдерти ся до палаты чтобы на Сергію поместити ся, зѣстала однакъ вѣдверта. Вечеромъ кинувъ хтось бомбу подѣ муръ Кремля. Царъ все еще перебувае въ „Царскомъ Селѣ“. Революціонеры суть дуже дѣяльны и агітуютъ посля ин-струкцій попа Гапова, котрый мабутъ находить ся вже за границею, въ Швейцаріи.

Зъ Ригѣ доносятъ, що подчасъ уличныхъ борбъ загнало войско многихъ робѣтниковъ на берѣгъ моря а вѣдтакъ у воду. Многие робѣтники потонули, де-котрыхъ выротовано човнами.

Москва 30. Майже всюду подняли страйкеры на ново роботу. Многие фабриканты бодай въ части сповняли домаганя робѣтниковъ, що до побольшеня платѣвъ и другихъ пользъ въ работѣ.

Берлинъ 31. Доносятъ тутъ, що въ Варшавѣ лю-

туе страшна борба. Революціонеры будуютъ барикады, дроты телефоничны позываны, на улицахъ горятъ бочки зъ нафтою. Одна жѣнка зъ балкону своєї хаты стрѣляла зѣ стрѣльбы до войска, котре гонило робѣтниковъ. Въ концѣ застрѣливъ еѣ оденъ козакъ. Але товпа робѣтниковъ кинулась на него и забила його на мѣсци. Черезъ цѣлу ночь велась борба о посѣдане барикады. Въ одной части мѣста побѣдили робѣтники цѣлкомъ войско, котре вразъ зѣ полицією мусѣло утѣкати. Жѣнки борять ся такъ завзято, якъ мушны. Революціонный рухъ зростае. Полиція арештуе каждого, що носить збрую. Доси згинуло 300 особъ, такъ зъ помѣжь робѣтниковъ якъ и жовняровъ.

Петербургъ 31. Нынѣ въ ночи вѣдбули ся тутъ робѣтничі зборы. Коли полиція вдерла ся до середины, сейчасъ зачала стрѣляти. Чотырохъ робѣтниковъ раненыхъ, одна дѣвчина забита. Страйкуе тутъ еще 20.000 робѣтниковъ.

Петербургъ 31. Посля найновѣйшихъ вѣдомостей ситуація правительства въ Варшавѣ и околици е дуже критична, фабрики пусты, торговля устала. Що до Горкого, рѣшучо тутъ заперечуютъ, мовбы ген. Треповъ мае замѣръ його за-судити на смерть. Його узязнено лишь тому, що належавъ до депутаціи, котра мала предложити міністрови Віттому домаганя робѣтниковъ, а тому, що збиравъ грошѣ на цѣли революціи. Префектъ полиціи въ Варшавѣ зѣставъ замордованный.

Петербургъ 1 лютого. Царъ Николай принявъ нынѣ пополудни въ Царскомъ Селѣ депутацію, зложену зъ 34 робѣтниковъ, яко заступниковъ робѣтниковъ варетатовыхъ и фабричныхъ въ Петербурзѣ. Въ товариствѣ депутатѣвъ находили ся министръ финансовъ Кокзовъ и губернаторъ Треповъ. Депутаты приѣхали зельзницею до Царского Села, а тамъ ждали на нихъ кариты. Коли прибули до палаты, заведено ихъ до одной салѣ. Коли прибувъ до нихъ царъ, робѣтники низенько поклонили ся. Царъ ихъ поздоровивъ : „Добрый день, мои дѣти!“ Робѣтники вѣдповѣли : „Желаемо Вамому Величеству наилучшого здоровья.“ Дальше говоривъ царъ : „Я васъ прикликавъ тутъ до себе, чтобы вы почувли мои слова и переказали ихъ своимъ товаришамъ. Пожалования гѣдны подѣвъ, котры недавно вѣдбули ся, и мали такы стра-шны а конечны наслѣдки, спричинили вы самы, позаякъ далисье послухъ зрадникамъ и врагамъ нашої державы. Коли они васъ наклонили, чтобы вы подали менѣ петицію зъ вашими домаганями, то они мали на думѣ подбурити васъ проти мене и моего правительства. Они приневолили васъ покинути ва-

пу чесну роботу, въ хвилѣ, коли цѣла наша держава и всѣ російскы робѣтники мусять ревнѣо працювати, чтобы побороли нашого завзятого врага. Страйки и демонстраціи доводятъ товпу до заворужень, котры приневолюють правительство и все будутъ приневолювати до уживаня проти нихъ войска. При томъ упало много невинныхъ жертвъ. Я знаю, что жите робѣтниковъ не е легке. Богато е рѣчей, котры потребуютъ поправки але треба бути терпеливымъ. Вы мусите порозумѣти, что правительство мусить бути однаково справедливѣ такъ для робѣтниковъ якъ и для фабрикантовъ. Але заворуженою товпою йти до мене, чтобы менѣ подати свои домаганя, се е злочиномъ. Въ моимъ стараню ся о робучій народъ, пороблю всякы заходы, чтобы все, что можливѣе зрѣбити для полѣпшеня его долѣ. Вашы домаганя провѣрю черезъ покликаны до того власти. Я е пересвѣдченъ, что до вашей честоты и вѣдданя менѣ и прощаю вамъ вашу нерозважну провѣну. Вертайте зъ вашими товаришами до работы и сповняйте свои обовязки. Не хай Богъ опѣкуеъ вами!“

Нынѣ подано урядово до публичной вѣдомости, что князь Святополкъ Мирскій, министръ внутрѣшнихъ справъ, уступае зѣ своего становища задля лихого здоровья. Тымчасово заступае його мѣсце бувшій министръ почтъ Дурново. Здасть ся, что наслѣдникомъ Мирского буде Булігінъ.

Доперва теперъ вышло на верхъ на якѣй подставѣ донесено царевѣ, что въ Петербурзѣ згинуло такѣе значне число робѣтниковъ. Отже сей списъ забитыхъ и раненыхъ обнимае лишь жертвы въ серединѣ мѣста, а не суть до того вчисленіи, что згинули на передмѣстяхъ. А якъ звѣсно, наибольше робѣтниковъ згинуло поза мѣстомъ коло брамы невиской, де ихъ вѣвъ пошъ Гаповъ. Урядово подають до загальнои вѣдомости, что царъ, царица и царица-вдова зѣ цѣлого сердца спѣвчуютъ родинамъ забитыхъ и раненыхъ робѣтниковъ и признають для нихъ яко запомогу 50 тысячъ рублѣвъ.

Варшава 1. Въ мѣстѣ пануе спокой, хоть робѣтники еще не повернули до работы. Войско стереже зельзничу лінію, что веде зъ Варшавы до Вѣдны, чтобы робѣтники еѣ не ушкодили.

Одесса 1. Одѣнь чоловѣкъ, перебранный за робѣтника, стрѣлилъ зѣ револьвера до шефа полиціи Гальовина, коли той переѣздивъ серединою мѣста, и зранивъ його въ рамя. Рана не е небес-печна. Виновника зловила полиція.

Варшава 2. Больше якъ тысячь робѣтниковъ арештованныхъ запроторила полиція до вязницъ. Дуже много е замкнѣныхъ въ полиційныхъ арештахъ. Зъ арештованными обходять ся по-

ліція дуже строго и многыхъ зъ нихъ на приказъ старшины катуе натайками.

Петербургъ 2. Депутація робѣтниковъ, яку приймивъ царъ, не выкликала жадного вражѣня, лишь противно огорчене, что робѣтники тѣ цѣлкомъ не були делегатами робѣтничими, але по просту были назначены правительствомъ. Розходить ся вѣсть, что царъ вже подписавъ проектъ конституціи зладжений министромъ Віттымъ, чтобы черезъ новы, въ дусѣ поступовѣмъ зладжены реформы успокоити заворуженный народъ.

Нынѣ приймивъ царъ другу депутацію зложену зъ 5 робѣтниковъ зѣ державной друкарни, и прарѣкъ имъ свою опѣку и поправу ихъ тяжкихъ вѣдносинъ.

Война на Далекѣмъ Сходѣ.

Петербургъ 27-го сѣчня. Ген. Куропаткинъ хотѣвъ заняты дуже важны позиции на лѣвѣмъ березѣ рѣки Гунъ, чтобы въ сей способъ вѣдтати Япанцѣвъ вѣдъ рѣки Чаки и уможливити російскій армія посунути ся на передъ. Япаньска позиция въ томъ мѣсци була дуже сильно укрѣплена порѣйными валами и тѣврили трикутникъ, обороненый 17 баталіонами пѣхотинцѣвъ. Росіяне наблизили ся ажъ до укрѣплень земельныхъ и тутъ вывязалась кровава борба. Япаньска бригада хотѣла обѣйти Росіянъ зъ заду, але стагнули тутъ на перешкодѣ козаки, котрыхъ остаточно вѣдперли Япанцѣ зъ великими втратами. Борба посунула ся на захѣдъ, а Япанцѣ вѣдперли побѣдоносно всякы атаки Росіянъ. Богато тысячь войска згинуло и зѣстало раненыхъ. Ген. Мищенко зѣставъ раненый въ колѣно. Наибольше потериѣли недавно прибувшы зъ Росіи бригады стрѣльцѣвъ. 100 Япанцѣвъ достало ся до неволѣ. Ранены терпятъ дуже въ наслѣдокъ великой студени.

Петербургъ 30. Ген. Гріпенбергъ телеграфуе до царя, что Росіяне заняли Сайматсе. Дальше доноситъ, что ген. Мищенко и Кондратовичъ зѣстали ранены. Страты Росіянъ не суть докладно означены, але въ кождѣмъ разѣ суть дуже значны.

Лондонъ 30. Доносятъ тутъ зъ Токіо, что въ битвѣ коло Читанпао и Гайкантай згинуло 5000 Япанцѣвъ и 10.000 Росіянъ. Російска дивизія, котра колька разѣвъ атаковала Сандепу, стратила больше якъ 4000 войска. Япанцѣ острѣлювали цѣлу лінію Росіянъ, котры лишь слабо вѣдповѣдали.

Фузанъ 30. Атакъ Росіянъ на лѣвѣ крыло Япанцѣвъ скончивъ ся цѣлкомъ вѣдвѣтатъ ихъ погромомъ. Росіяне выбрали найхолоднѣйшій день зѣ цѣлой зимы до атаки. Мабутъ думали, что суть досить вытравлялы на холодъ и тымъ легше побють Япанцѣвъ, але стра-

шно завела ся. Нынѣ года е далеко красна.

Токіо 30. Годѣ напередъ сказали, чому Росіяне атаковали Япанцѣвъ. Одогадуютъ ся, что Росіяне гому заатаковали лѣвѣ крыло Япанцѣвъ, чтобы мѣстити надѣ рѣкою Лія. Другы кажуть, что Росіяне гому заатаковали лѣвѣ крыло Япанцѣвъ, чтобы змилати ихъ увагу, и рѣвночасно заатаковати праве крыло япанской арміи. Иншы знова кажуть, что Куропаткинъ хотѣвъ въ сей способъ вѣдтягнути увагу російского населеня вѣдъ вѣтрѣшнихъ заворужень. Такожъ посля гадки деякы людей, хотѣвъ Куропаткинъ зачати загальну битву зъ Япанцами, заки е достануть свѣжу подмогу.

Лондонъ 30. Що ген. Куропаткинъ лишь тому заатаковавъ Япанцѣвъ, чтобы вѣдвернути увагу Росіянъ вѣдъ внутрѣшнихъ заворужень, се зрѣбило въ цѣли Европѣ велике вражѣ. Всѣ суть того переконаны, что Росія мусить якъ не скорѣе заключити миръ. Другой стороны ситуація Росіи е цѣлкомъ незавидна позаякъ миръ мусѣлабы заключити подѣ условья, дуже некорисными для неѣ. Навѣтъ крайній лібералъ въ Росіи не хочуть тепѣ мира.

Токіо 31. Въ битвѣ яку звели Росіяне на лѣвѣмъ крылѣ зъ Япанцами стратили они 12.000 жовнѣровъ. Одѣнь поѣздъ за дѣтими вѣдвозитъ раненыхъ зѣ поля битвы до Мукденъ. Тамъ такожъ улавъ ся раненый ген. Мищенко. Мыхъ раненыхъ Росіянъ 3.500. Студѣнь е стра-шнѣ въ наслѣдокъ чого много раненыхъ гине. Нынѣ заатаковали Япанцѣ лѣ російске крыло, однакъ стали зѣ значными втратами вѣдперты.

Мукденъ 1. Російска армія цѣфнула ея до своихъ давныхъ позиций. Шпиталы и приватны дома суть реповненны ранеными.

Чикаго 1. Доносятъ тутъ, что ген. Куропаткинъ зѣставъ раненый. Кажду атакку про поражение Росіянъ принимае російскій народъ, якыбы щось звычайно. Духъ патріотичный цѣлкомъ упавъ. Страты Росіянъ послѣдней битвѣ выносе 12.000 войска. Довѣре-рода е зовсѣмъ захитанъ.

Парижъ 22. Доносятъ тутъ, что ген. Гріпенбергъ вертае до Росіи. Куропаткинъ обвиняе його, вѣдъ бувъ причиною раженя Росіянъ подѣ Сандепу, и черезъ него згинуло 10.000 російского войска, позаякъ не послухъ розказу Куропаткина и цѣфнувъ ся. Мѣжь обоими генералами прийшло до суречки, середѣ котрой Куропаткинъ давъ въ Гріпенберговѣ.

Лондонъ 3. Цѣсаръ немецкій Вильгельмъ вѣдъ англійскимъ королемъ хочуть бути посередниками въ заключеню мира мѣжь Росією а Япаномъ.

СПРАВЫ СОЮЗА

оливный Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

- Головний } КОНСТ. КИРЧОВЬ,
редсѣдатель } 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
оливний } С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь } Box 76,
Jersey City, N. J.
оливний } АЛЕК. ШАРШОНЬ,
касиръ } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Исполнители: С. Митренко
OLYPHANT, PA.
вст. секретари: Иос. Кульчицкий
BALTIMORE, M. D.
вст. касира: А. Янковичъ
MC ADON, PA.

Радий:
Валевский: St. Louis, Mo.
Семанский: Trauger, Pa.
Дембицкий: Mahanoy Plane, Pa.
Кобань: Olyphant, Pa.
Сорока: Plymouth, Pa.
Ваня Паралая: Terryville, Conn.

Ихъ заступники:
Сенко: Jessup, Pa.
Поспьянко: Mc Adoo, Pa.
Домбровский: Eleanor, Pa.
Контрольна комісія:
А. Улицкий: Ansonia, Conn.
А. Турковский: McKees Rocks, Pa.
В. Воргачъ: Mt. Carmel, Pa.

Головний організатор:
Н. Подгорный, box 31, Jersey City, N. J.

До вѣдомости

енретармъ брацтва, що належать до Союзу.

Выказы мѣсячній треба осилати до головного секретаря вразъ зъ чеками бо моніордерами до грошѣ, ълько що на моніордерахъ реба выписувати имя касира Alex Sharshon, Treas. R. N. U.

По деклараціи, грамоты, ѡзнаки, статуты, книжочкы до записуваня мѣсячно и т. п. рѣчи треба пиати до головного секретаря. Спись новоприступившихъ, помершихъ або вытупившихъ членѡвъ треба осилати до головного секретаря.

До редакціи „Свободы“ реба засилати квити на осмертне, адресы новоприступившихъ, выступившихъ або помершихъ членѡвъ а такожъ всѣ змѣны адресѡвъ. Въ листахъ все реба написати докладно до кого братетва (вѡддѣлу) лень надежитъ.

Адресъ головного секретаря е: Mr. S. Jadowski, box 76, Jersey City, N. J.

Адресъ „Свободы“ такий: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

ВАСИЛЬ ПЛАНЬИ, чл. батетва св. АА. Петра и авла и Р. Н. Союза вѡдд. въ Фредериктавъ, Па., покойивъ ся 27 сѣчня б. р. окѡйный походивъ зъ У. рщины, зъ повѣта, Ша. шъ, зѡ села Блашовъ. До батетва и до Р. Н. С. на. жавъ вѡдѣ 20-го марта 104 р. Покойный згинувъ битый тренѡмъ.

ИВАНЪ ГУРБА, членъ Н. Союза и бр. св. О. нколая, вѡдд. 104 въ Perth mboу, N. J., упокойивъ ся го Януара б. р. Покой. ный походивъ зъ Угорщи. а, седа Мегановець. Вѣчная память!

Ч. 495. КВИТЪ \$300.00 на триста долларѡвъ, котрі п. Йс. доръ Васильчакъ отримавъ яко посмертну запомену по женѣ Аннѣ зъ головной касы Р. Н. Союза въ А. мершцѣ.
Auburn, N. Y., Jan. 24, 1905.
Исидоръ Васильчакъ.
Свѣдкі: М. Полянскій, Стефанъ Мельникъ, Василь Базарникъ, секрет.

Ч. 499. КВИТЪ \$600.00 на шѣстьсотъ долларѡвъ, котрі п. Теодозіа Грѣбусъ за посередництвомъ п. к. Австро угорского Конзулату отримала яко посмертну запомену по Юрію Грѣбусъ зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америкѣ.
Pittsburg, Pa., Feb. 1st, 1905.
(Подписъ не читкій)
Consul General.

Рухъ въ вѡддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО св. Петра и Павла въ Гленъ Лай. онъ, Па. вѡддѣлъ Союза 27, буде принимати новыхъ членѡвъ въ Ф. бруару 1905, за пѡвъ вступ. ного.
Павло Капещъ, секретарь.

З ЙОРКВИЛ, О. Дякувати Богу пробудивъ ся Йорк. вил зі сну блаженныхъ і протер очі. 1903 р. завязали ми тутъ вѡддѣл Союза 77, а 1904 р. 26-го груд. дня удало ся намъ завязати братство св. Стефана. Богу дякувати вписало ся зъ початку 30 членѡвъ, котрі вступили і до Союза, і зложили по \$1.00 а мѣсячного по 50 цт. Кож. дий членъ має право до цілої запо. мѡги по двохъ мѣсяцяхъ в сумѣ \$5. на 7 днів.

До уряду зістали вибрані: Иванъ Станько предсѣдатель, М. Когутъ секретар, Иос. Олексикъ касиръ, Ан. Когутъ заст. кас., Іл. Клякъ контро. льор касы, Ст. Крицкий директор касы; надзиратели хорихъ: Левъ Чу. пила, Т. Онисикъ; Петро Медвѣдь дверникъ.

БРАТСТВО св. Иоана Хрестителя въ Newark, N. J., вѡддѣлъ Р. Н. Союза 76, приймає новыхъ членѡвъ кожного часу. Кто хоче приступити до на. шого братства, нехай зголосить ся пѡдъ число 538 Market Street. Митинги брацка вѡдбувають ся въ кожду среду по першѡмъ.

Осифъ Фентонъ, предсѣд., Стефанъ Головачакъ, секр.

БРАТСТВО св. прор. Іліи въ Scranton, Pa., вѡддѣлъ Р. Н. Союза 40, взыває всѣхъ своихъ членѡвъ, котрі не були на рѣчнѡмъ митингу, побы выровняли свой довѣзъ зъ поперед. ного року. Котрі братя уміють чи. тати най повѣдомлять о томъ тыхъ, що неписемный, по въ мѣсяцю децембру кождый членъ має дати 25 цт. на фондъ Р. Н. Союза. Кто тѣ центы еще не зложилъ, то най якъ найскороше о то постагає ся. Такожъ взываемо всѣхъ Руси. новъ, що не належать еще до жад. ной організації, нехай громодно приступаютъ до брацтва и Союза, бо нѣхто не знає, яка доля їде его завтра. Митинги будемо отрим. овати якъ и до теперъ въ кожду 4-ту недѣлю въ мѣсяцю, пѡдъ цер. ковою въ галѣ, заразъ по Службѣ Божой. Отже запрашаемо всѣхъ братѡвъ на сѣдуючий митингъ, шы бы ся зійшли всѣ разомъ, бо ма. емо важне дѣло до обговореня. Здоровимо всѣхъ читателей „Свободы“.

И. Лежинскій, предсѣдатель, В. Груцельскъ, секретарь С. 907 Mt. Vernon St., Scranton, Pa.

БРАТСТВО св. Петра и Павла въ Клівеландѣ, О., вѡддѣлъ Р. Н. Союза 102, по. дає до вѣдомости всѣмъ Русинамъ, що живутъ въ Клівеландѣ и околицѣ, шо наше братство буде при. няти новыхъ членѡвъ безъ вступ. ного до 1-го марта. Русины не забувайте на таку добру нагоду и вступайте до братства и Союза. Братство має митинги въ кожду другу недѣлю въ мѣсяци пѡдъ пер. квою.
Иванъ Сенко, секретарь, 251 University St., Cleveland, O.

ПОВѢДОМЛЯЕМО, шо братство св. О. Николая въ Perth Amboy, N. J., вѡддѣлъ Р. Н. Союза 104, выразило на рокъ 1905 сѣдуючий урядъ: Вавричакъ Никола предсѣдатель, Шкурать Кузь. ма секретарь, Роспанъ Сидоръ ка. сиръ; ихъ заступники: Федорикъ Андрѣй за предс., Вишньовецкий Мих. за секр., Голодинскій Петро за кас.; надзиратель хорихъ: Стан. ковъ Ілько, Корчинскій Федоръ; контрольна комісія: Борсукъ Василь, Чарнецкій Іосифъ; рада брацтва: Орищакъ Гнатъ, Шкирипанъ Гнатъ, Якубовскій Гнатъ, Возничакъ Иванъ; капитаны: Шенецкій Михайло, До. кля Онуфрій; дверникъ: Когутъ Йо. сифъ. Shkurat K. 3 Charles Str., Perth Amboy, N. J.

БАЛЬ! Дня 23-го Лютото 1905, въ Четверъ вѡдбуде ся на дохѡдъ цер. кви въ Syracuse, N. Y. въ гали Р. O. Day-a, cor. W. Fayette & S. Geddes Sts. великій баль, на котрый всѣхъ Русинѡвъ зъ по. близкихъ мѣсцевостей запрошує ся. Добѡрна музыка красава буде пригравати рускы танцѣ и пѣснѣ. Тикетъ для особы 25 центѡвъ. Над. датки ласкаво принимає ся. Комитетъ.

Баль; Баль! Баль! На дохѡдъ нашей руской церкви въ Питсбургу вѡдбуде ся дня 2-го Марта с. р. въ Odd Fellows га. ли, тамъ де завше. Кто ще не бувъ прошенный тихъ мясницъ на весѣлѣ, просимо на баль. Буде весела забава, смачно перекуска и добра музыка. На Баль! Рада Церковна.

Питсбургъ! Питсбургъ! Повѣдомляемо всѣхъ дооколич. ныхъ Русинѡвъ, шо въ Субѡту ве. черомъ о год. 7.30 дня 11-го Фе. бруара буде въ нашей церквѣ на. брукъ при помочи образѡвъ зъ житя и страстей Спасателя вѡдданныхъ электричнымъ свѣтломъ на полотно. Живыхъ образѡвъ буде выше 100. Дуже побожне їи будуюче. Просимъ всѣхъ! Комитетъ.

ХОЧУ СЯ ЖЕНИТИ, есьм Section Foreman, маю мѣ. сячно \$57. Готівки маю \$700. Походжу з Буковины, Чечнівскій по. вѣт. Шукаю дѣвчини від 16 лѣт до 20, аби знала читати, писати і говорити по англійски. Я маю 21 лѣт. Прошу голосити ся на адресу: S. Narasym, Ostersund via Keesvatin, Ont., Canada.

ХОЧУ СЯ ЖЕНИТИ. Маю 23 роки, походжу з Галичини, з мѣста Чорткова. Шукаю дѣвчини Русинки, аби умѣла читати, писати і говорити по англійски. Я есьмъ контрактор коло тайзів, маю денно \$3; готівки \$2.000. Прошу ся го. лосити пѡд адресомъ: J. Strogor, Ostersund via Keesvatin, Ont., Canada.

Где есть? Кто хоче шукати своихъ кра. довъ черевъ нашу твасту, муситъ заплаати 25 центѡвъ за кожде ого. лошени напередъ.

ДЕ ЕСТЬ? Глядаю свои жѣнки Антосъ Репела зъ Новоиски, повѣтъ Но. вый Сапчъ, Галичина. По шлюбѣ въ другій день вѡдѡйшла вѡдѣ мене не знаю въ котру сторону. Хотѡсъ знавъ де она есть, зволить менѣ подати ея адресу а достане \$5.00 надгороды. Она має вѡтця въ Ше. нандорѣ, Па., зге ся Пало Репела. Nikola Zukowski, 201 Oak Str., Providence, R. I.

ШУКАЄ РОБОТЫ парубѡкъ лѣтъ 26; умѣе читати и писати по руски и польски, такожъ рахувати. Приѣхавъ зъ краю ми. нулого мѣсяця. Кто бы знавъ для него яку роботу нехай дасть знати на адресу: Lukian Chemij, 6—7 89 Willet St., New York, N. Y.

ДЯКЪ зъ добрымъ теноровымъ голосомъ, розумѣе добре свою рѣчь, може та. кожъ учати дѣти, пошукую мѣся. Голоситись на адресу: John Chladzaj 6—7 2 Franklin St., New Britain, Conn

ТРИ ДОНЬКИ. Пѣсня. Мала баба три доньки; Всѣ три були Русинки. Всѣ повѡддавала, всѣ повѡддавала За божі слуги. Чорнявая пѡшла за попа, Русаявая пѡшла за дана, А бѣлая, бѣдная, фартушина пѡдрана, За паламаря. Чорнявая їздить въ повозахъ, Русаявая їздить на возахъ, А бѣлая, бѣдная, фартушина пѡдрана, Таки на тачкахъ. Чорнявая спить у перинахъ, Русаявая спить у кафтаняхъ, А бѣлая, бѣдная, фартушина пѡдрана, За пѣцомъ въ трѣскахъ. Чорнявая каву попиває, Русаявая молоко сербає, А бѣлая, бѣдная, фартушина пѡдрана, Сличу поймає. Чорнявая рѣже каплуна, Русаявая рѣже когута, А бѣлая, бѣдная, фартушина пѡдрана, Таки воробця. Чорнявая въ черевичкахъ скрипѣ! Русаявая въ чобѡточкахъ ступѣ! А бѣлая, бѣдная, фартушина пѡдрана, Въ ходачичкахъ шляпѣ! Подала Анна Мавашъ, зъ Mahanoy Plane, Pa.

Ся \$30 золота годинка за \$1.50 на мѣсяцъ. Найлѣпша способѡсть купити до. бру золоту годинку по приступной цѣнѣ. Верхъ подабный зъ красными вырѡбами має на собѣ пѡдвійну блянку зъ чистого зѡгата. Іваранція на 20 лѣтъ выбита въ середнѣхъ. Осередѡкъ найлѣпшій зъ 17 камнями. Має патен. тованный регуляторъ и трамвае часъ шо до минутъ. Такой годинки въ жаднѡмъ сторѣ не достанете танше якъ за \$30 cash. Сю годинку будемо продавати черевъ сѣдуючихъ 30 днѣвъ за \$15, зъ ко. трыхъ \$6 и оплату экспресу має купу. ючий заплаати по вѡдѡбрану годинку и остачихъ \$9 въ 6 мѣсячныхъ ратахъ по \$1.50. Кто прилѣе \$6 напередъ достане гарный ланцюжокъ дарѡмъ и годинку вышлемо почтою, такъ шо не буде мусѣвъ платити за экспресъ. По заплаченю 6 дол. достанете годинку въ повне пошѣданє безъ жадной security або ограниченя. Мы вѣрили вамъ и есьмо певни, шо годинка такъ вамъ по. добавь, шо рано будете платити по 1.50 дол. на мѣсяцъ доки не оплатите пошѣдательнъ 6 дол. Кто не хоче купо. вати сей годинки на сплату, але за го. товый грошъ, тому продамо ея за \$13.50. Память чи хочете мужеску чи жѡночу годинку чи зъ одною чи зъ двома ковер. тами. M. Rech & Co. Wholesale Jewelers, Dept. 34, Chicago, Ill. 25

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ

Допись.

Зъ Elm Valley, Man. Can. Сгата о. Улицкого въ 3 числѣ „Свободы“ заохоти. ла мене до написаня коль. ка слѡвъ до напѡи „Сво. боды“...

Мы вже пять лѣтъ жиє. мо тутки безъ воѡи и на. наи не вѡдчуваемо жадной потребности духовной-католиц. кой часописи. Напишемъ ду. ховнымъ кормомъ еуть свѣ. тлй народай часописи и книжки.

Зъ поступовыхъ выда. ництвъ есьмо цѣлкомъ за. доволеніи, бо переконали мы ся добре на нашихъ братяхъ и сестрахъ. Лем. кахъ у старѡмъ краю, шо ихъ кормлять тамашній его. мосцѣ добродѣѣ цѣле жите духовнымъ кормомъ, а той кормъ духовный не прино. сить найменьшой поживы для братѡвъ, тѡлько шко. ду, если ся не мылю. Во чѡловѣкъ приходитъ зъ чи. стымъ невиннымъ сердцемъ на свѣтъ, а вѡдходитъ про. тивно обвалыный по уха, здирствами, ошуканьствами и клеветами. Гнѣвъ, нена. вистъ панує всюды. Сва. рять ся братъ зъ братомъ, отецъ зѡ сыномъ не могутъ жити разомъ у одной хатѣ, не могутъ ѣсти оденъ хлѣбъ насущный, котрый матѣрь земля всѣмъ выдає. Отець каже: се моя граця, а сынъ: неправда, брешете няню, бо вы менѣ записа. ли передъ шлюбомъ, якъ мавъ емъ ся женити. Зъ того приходитъ до сварки и бійки, лѣе ся кровь рѡд. на, волѡчатъ ся свои и чужі по судахъ, платять панамъ, а ианы грошѣ берутъ тай смѣють ся зъ темныхъ ра. бѡвъ. Але се недовго, бо свои пѡйдуть до спѡвѣди, исповѣдають ся, егомосцѣ грѣхи вѡдпуститъ и вже всею зъ чистымъ сердцемъ вертає до дому. На якійсь часъ втихнутъ, але по ма. лу зновъ вертають до дав. нього, и тягне ся та исто. рія зъ однихъ на другихъ безъ перестанку.

Се заслуги духовной на. уки. Люде безъ свѣтла правды, и безъ щастя, и. дуть до грѡбу шукати цар. ства Христоваго, не знаю. чи нащо и пощо жили на земли, не розумѣючи, шо Сынъ чѡловѣчій казавъ на земли старати ся о рай и царство. Мы хочемо свѣтла не темноты, намъ треба по. ступовыхъ газетъ. Кто хо. চে читати щось духовного, най пѡшле колька долл. рѡвъ до Р. Книгарнѣ въ Скрантонъ, Па., а тамъ вже достане всѣлякого рода мо. литвенниковъ, божихъ ли. стѡвъ, и жита святыхъ, ко. трыми може поживити ся досыта. Шо до „Слова“ ко. тре выходитъ завдяки нѣ. коли незабутѡму о. Бон. чевскому, то першй три выпускѣ зъ пѡдѣ ред. о. Макара, заслужили на по. хвалу; читаючи тук працѡ чѡловѣкъ набиравъ охоты до читаня и житя. Однакъ якъ перейшла тая молода дитинка покойника въ дру. гй руки, то цѣлкомъ при. брала иньшого духа; духа зъ якимъ о. Вончевскій нѣ. коли не годивъ ся.

П я певный сего, шо еслибъ тое молоде выдавництво, не було це. рейшло въ иньшй руки, то булѡбы стратило и тыхъ предплатниковъ якихъ до. стало на початку. Але зав. дяки „бушменцѣ зъ вели. чезными бедрами“ чѡловѣкъ достане зновъ охоту до чи. тання. „Великй бедръ“ такъ намъ сподобали ся, шо „Слово“ зъ нашою малою кольовнію, достало о одного предплатника больше. Е. сли „Слово“ и надалѣше буде току дорогою пти, то ся муситъ утримати а по. кѡйникови буде легко спо. чивати. Менѣ здає ся, шо о. Улицкій далеко-бъ лѣ. ше зробивъ, еслибъ за. мѣсть „Місіонара“ заох. оувавъ людеи читати такий выдання якъ „Сибѣрскій Грѡ. бы, чи Таємница Царского Замку“: если нема его на рускѡмъ языку старати ся тое пречудне выдавництво перевести на рѡдну мову, щѡбъ народъ пѡзнавъ того страшного тирана, помазан. ника царя, того ката му. чениковъ правды, котрі приковані до тачокъ копа. ють свои грѡбы на его роз. казъ звѣрскій. Зробивши тое мѡгъ бы о. Улицкій, надѣяти ся „паладѣ епи. скопской“ и бувбы певный, шо хочъ трохи иде за слѣ. домъ своего попередника о. Бончевского. Коли се дале. ко до того, бо якъ покаже новыи проектъ, то У. лицкій певнебъ грошѣ не выдавъ на такъ краснѣ книжочки и календарѣ, якъ зробивъ о. Бончевскій.

Асафатъ Дзюбко.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ въ Йонкерсѣ, Н. Й. и вѡдсилайте до: Rev. Paul Tymkiewicz, 69 Linden St., Yonkers, NY. Чеки и моніордеры вы. писуйте на имя касира: John Glowa, treas. R. N. E.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН-Трени їздохать зі Скрантонъ в будні двѣ від 1-ої до 6-ої рано що годинна, а від 6 рано до 12 в ночи шо 20 минут. В Недѣлю вѡдхѡдять трен від 1-ої рано до 7 шо годинна, в від 7 рано до 12-ої в ночи шо 20 минут. Від 3.20 до 6.40 пополудня трени ходять шо 10 минут. До Вилкбері їде трен всего 41 минут. а експресный, шо вѡдхѡдять зі Скрантон (прім Непіль) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.46, 4.36 пополудни їде лиш 33 минуты. Наші кары їдуть до Нейѡгъ Парку и Пі. терсборгъ. Ма перевозимо такожъ пакунки. B. F. WYLY, jr., traffic manager Scranton Pa.

Золота годинка дарѡмъ! Съ гарну годинку, гарван. товану, шо буде тримати добре часъ, дамо дарѡмъ хлопцеві або дѣвчинѣ, шо продасть 24 рѣчей по 10 центѡвъ кожду. Опра. ва годинки золочена, по. добна до золотой годинки, гварантованой на 25 лѣтъ. Паши днѣсь а мы пѡшлемо тобѣ тыхъ 24 рѣчей и оплатимо почту. Коли все продашь при. шлай намъ \$2.40 а мы тобѣ вышлемо годинку зъ ланцюжкомъ почтою. CROWN SUPPLY HOUSE, Dept. 30, 163 Randolph St., Chicago, Ill.

ПРОТИ ОГНЯ, одновѡкій елавинскій агентъ въ Лавована Канті. JOHN A. KOMARA, напѡтивъ елавинского костела, OLYPHANT, PA.

— Хотите, чтобы вашъ грошъ безопасно и скоро былъ высланъ до старого краю, то вамъ то зробить John Nemeth, 457 Wash. ington St. New York, N. Y.

ЮРИЙ АГАЗОНОВЪ
ГАПОНЪ.

Безперечно найпопулярнішимъ чоловікомъ въ Росію, середъ робучихъ масъ, по при Толстого и Горького, є провідникъ петербургского страйку, православный поць Гапонъ. Люде, що не знали хто вонъ такий, говорили, що се Жидъ перебраный въ попа, абы тыть лекше погнати за собою народъ. Правда исторія пона Гапона є ось яка. Цѣле його имя є Юрий Агазонъ Гапонъ, походить зъ Украины, зъ Полтавщины, зъ бѣдною селянською родиною. За молодю пасъ свинѣ и вѣцѣ громадскій, а пожую його бувъ чорный хлѣбъ. Вѣдъ попа зъ сусѣдного села научивъ ся читати, и все коли пасъ череду на пасовиску, ходивъ зъ книжкою и розчитувавъ ся въ нѣй. Вѣдтакъ забававъ ити до школы, учить ся на попа. Добрий люде завяли ся нимъ и дали його до школы, де по казуванъ незвычайный здобности. Коли перейшовъ вже до семинара, въ недовѣмъ часѣ выгнали його звѣдтамъ за його вѣднудумность. Вѣдтакъ приняи його знова, а по скѣнченю школь по великихъ заходахъ його высвятили на попа. Яко поць вѣддавъ ся цѣлковито зъ тѣломъ и душею на услуги народа є ставъ горячимъ агитаторомъ христіанского соціалізму. Пѣдчасъ послѣднихъ десяти лѣтъ не мавъ вѣдъ нѣгде сталон парохіи, але ходивъ зъ мѣста до мѣста, зъ села до села, и проповѣддавъ середъ величезного здвигу народа. У вѣсѣхъ верствахъ мавъ своихъ поклонниковъ, вѣсѣ його знали и дуже високо цѣнили. Дуже радо принимали його въ хлопскихъ хатахъ якъ и въ паньскихъ палатахъ.

Гапонъ є знаменитымъ писателемъ, —хотѣи бѣлшѣсть его творѣвъ нагадує писаня Толстого. Передъ лѣтами, коли имя його не було еще такъ звѣсне въ Росію, друкувавъ вѣсѣ свои брошюры въ тайной друкарнѣ въ Москвѣ. При томъ бувъ йому помѣчний одень молодой чоловікъ, котрый вѣдтакъ приступивъ до партіи терористѣвъ, а недавно зѣставъ арештований и киненый до шлісербургской крѣпости. Въ послѣднихъ часахъ друкувавъ Гапонъ свои брошюры въ Берли, Штутгардѣ и Лондонѣ, котрий вѣдтакъ скрыто перевозено черезъ границу и розкидывано по цѣлой Росіи.

ЛЮДЕ ШО БЛЖАЮТЬ
ПРОСВѣТЫ ЦОБЫ, МО-
ГЛИ КРАСТИ.

Индіане, котрий замешкують Аляску вже вѣдъ давна домагають ся просвѣты и мудрого вихованя. Властиво не розходить ся имъ о образованє, щоби цѣлкомъ могли читати книжку або документа державный,

цѣлкомъ нѣ. Они домагають ся образованя, позаякъ думають, що лишъ просвѣта учить чоловіка, якъ має добре красти. А така гадка выринула посередъ нихъ вѣдъ часу, коли ихъ порядно обѣкрали гладычѣ золота.

Ту незвычайну жажду просвѣты выслѣдивъ лѣйтнантъ маринарки Еменсъ, котрого выславъ тамъ президентъ Сполученыхъ Державъ Рузвелтъ, щоби розслѣдивъ тамошній обставини. Вѣсѣ переконавъ ся на мѣсци, що Индіане на Алясцѣ не домагають ся анѣ поживы анѣ свободнѣйшихъ законѣвъ, ихъ одинокимъ бажанемъ є образованє. Лѣйтнантъ Еменсъ нѣколи не спѣдѣвавъ ся, що зѣткне ся зъ такъ интелігентнымъ народомъ. А коли питавъ ся людей, що за причина, що они такъ горячо домагають ся просвѣты, то доставъ таку вѣдповѣдь, котра певно змѣнила его добре питанє про тамошнихъ Индіанъ.

„Мы домагаемо ся просвѣты“ показавъ одень начальникъ племена до лѣйтнанта Еменса, „щоби мы могли такъ добре красти, якъ бѣли люде. Они суть мудрий, проворный и крадутъ. Мы хочемо бутъ такожъ такъ проворными, бо тогдѣ не пойдѣмо до арешту, коли що украдемо“.

Коли гладычѣ золота прибули на Аляску звѣйшли въ тамошнихъ Индіанъ найлѣпшихъ приятелѣвъ. Коли имъ не стало поживы и немали що ѣсти, тогдѣ дбали про нихъ Индіане и дѣлили ся зъ ними кождымъ кускомъ хлѣба. Середъ Индіанъ на Алясцѣ истнує старинный святий законъ, котрый хоронить пивницю зъ поживою, и Индіанячъ радше згинуть бы зъ голоду, чимъ мавбы обѣкрасти пивницю своего сусѣда. Але бѣли гладычѣ золота думали о томъ троха вѣдмѣнно. Они брали вѣдъ Индіанъ, що лишъ могли взяти, выбили имъ всю дичину по лѣсахъ, выловили бѣлшю часть рыбы и зрабували ихъ пивницѣ. Индіанамъ сказали, що бѣли люде могутъ се зроби-ти, бо они на те учили ся. Вѣдъ того часу хочуть и Индіане на Алясцѣ той самой высшой просвѣты.

С. М. НАТНАWAY,
Аскурація вѣдъ огню,
Продає дома и лоты.
Офисъ падь Банкомъ въ Olyphant, Pa.
МАЄ НА ПРОДАНѢ
117 акрову фарму зъ добрымъ домомъ и стодолю—тано, недалеко желѣзницѣ. Такожъ колька домѣвъ и лѣтѣвъ на продажъ.

Золочену годнику за \$3.98 нѣхто не продававъ. Сю прегарну 14 каратову годнику двойно золочену пошлемо Вамъ С. О. D. за \$3.98 и оплати експресу. Гарантируемо на 20 лѣтъ и дозавѣо зашчипать. Ся годника не чорнає и триває часть дуже добре. Выгладѣє якъ 40 долларова цѣнро золота и декотрий кундъ продають єъ по \$10.00. Бѣли пришлите \$3.98 зъ заповѣзлемъ, дозавѣо Вамъ въ дарунокъ гарный прѣстѣль або нѣмъ а годнику пошлемо почтою такъ, що експресъ не буде вѣсѣ коштувати нѣчого.
Даримъ дамо вамъ одну годнику, ели купите 6 годниковъ. Пашѣте, чи хочете годнику мужьску чи жѣночю.
M. Rees & Co., Wholesale Jewelers,
Dept. 85, Chicago, Ill.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый.			
9	Ч.	Поака 3 лѣтоустого	
10	П.	Ефрема	
11	С.	Игнатія, Розана	
12	И.	32. по Свѣтѣ, Трѣхъ Свят.	
13	П.	Кира и Пола беззребр.	
14	В.	Трифона муч.	
15	С.	Стрѣтеня Господне	

Новй рускй издавниц-
тва въ Галичинѣ.

„РУСКА ХАТА“ такъ называє ся нова часопись, для литературы, штуки и сучасного жия. прызначена для нашої интелігенциі, а яка почала выходити у Львовѣ зъ днемъ 5 лѣт. сѣчня с.р. пѣдъ редакцію п. Дениса Сембратовича. Часопись выгладѣє доволѣ гарно, коштує рѣчно 3 долляры. Адреса редакциі: Львовъ, улица Выхарєка, число 8.

„ДЗВІН“ иллюстрована літературно-наукова часопись для руского народа выходитъ у Львовѣ кождой сѣреды пѣдъ редакцію Осипа Шпитки. Передплата для Америки выносьє цѣлорѣчно зъ пересилкою почтовою 2 долляры. Адреса редакциі: Львовъ, готель Метрополь. Адреса адміністрациі: Львовъ, Хорущина ч. 7.

Въ мѣсцѣ „Гайдамакѣ“, позаякъ редакторъ Петрицкій сидѣть теперъ въ вязницѣ, зачало выхѣдити теперъ у Львовѣ то вѣдѣторка „ВОЛѢНЕ СЛОВО“ народно-демократична часопись за дѣя політики, литературы и критики. Передплата на цѣлый рѣкъ 2 долляры. Редакциі, адміністрациі и експедициі: Львовъ, ул. Куркова ч. 5.

Ю в и л е й
Ивана Нечуя-Левицкого.

Дня 1. сѣчня сего року святкували въ Кієвѣ ювилей 35-лѣтної литературной працѣ Ивана Нечуя-Левицкого, одного зъ першихъ повѣстярѣвъ у нашої литературы, акій у своихъ творахъ описувавъ жите-буте у сѣхъ верствъ нашего народа, а найлѣпшии свои повѣсти написавъ власне зъ жия селянъ. На се свято зѣѣхали ся у Кієвѣ гостѣ зъ цѣлой Руси-Украины. Въ недѣлю 1. сѣчня вѣдбула ся заходомъ кієвского „Літературно-артистичного Общѣства“ такъ зв. „академія“, на котрой численний представитѣль русскихъ товариствъ, редакцій и т. д. складали ювилятови привѣтныи письма та выголошували промовы. Привѣтныи письма надѣслано зъ у сѣхъ сторонъ нашої рѣднои землѣ, гостей було такожъ дуже богато. Зъ Галичины и Буковины явилось на томъ святѣ 13 особѣвъ, представитѣль рускыхъ товариствъ у Львовѣ, Перемишля, Коломыѣ та Черновѣцяхъ. Вечеромъ тогожъ дня вѣдбувъ ся въ честь ювилета величавый бенкетъ, на котромъ выголошено много тоастѣвъ та промовъ и порѣшено вѣднести ся до комитету російскихъ министровъ зъ домаганемъ знесеня указа зъ 1876 року, якимъ заборонено на Украинѣ украинську мову въ письменствѣ. Въ суботу

передъ ювилетомъ вѣдѣгравъ украинскій театръ Саксганьского и Садовского, акій теперъ гостить у Кієвѣ, комедію Левицкого „На Колѣжняхъ“, а артисты вручили ювилятови письмо зъ подякою за його працю на поли драматичной литературы.

Пѣсля ювилею Котляревского въ Полтавѣ, Лисенка въ Кієвѣ, ювилей Нечуя-Левицкого въ Кієвѣ, сѣтре свято, яке зѣєднало цѣлу Украину, хочъ роздѣлену политично межѣ двѣ державы, въ одну велику сѣмю, яка такими сильными публичными обходами стверджує свои вѣпередавный права до етнографичной території украинскыхъ земель и дає доказъ, що нѣ злочины старой шляхотской Польщѣ та російскихъ царѣвъ, нѣ варварскіи законы въ Росіи не зломвили силъ и духа украинского народа.

— ВѢ СПРАВѢ д-ра Трильовского и тов. запавъ дня 21-го сѣчня въ полудне слѣдуючий вырокъ: д-ра Трильовского узнає ся виноватымъ провины пѣдѣюджуваня проти народностей и клѣсь и недозволеню кольпортажи и засуджує ся его на 6 тыжнѣвъ арешту. Янка Войчука узнає ся виноватымъ провины пѣдѣюджуваня проти властей и засуджує ся его на 3 тыжнѣ строгого арешту. Оба засудженіи зголосяли вѣдкликъ вѣдъ вѣны и кары. За пѣдставу вырокъ принявъ трибуналъ якъ доказаній що-до д-ра Трильовского: 1) его высказъ о Кипеневѣ, 2) слова: цѣсаръ нехай забере собѣ Жидѣвъ до Палестины а Поляковѣ до Варшавы и 3) грожене буюкомъ яко хлопскимъ параграфомъ. Що до Войчука принято за доказаній рѣжний его высказы проти урядѣвъ и Поляковъ. Вѣдъ закиненого злочину обиды маєстату трибуналъ улолѣнивъ въ цѣлости обохъ обжалованныхъ. Яко облегчающю обставину при вымѣрѣ кары, що до д-ра Т. принято его дотеперѣшну бездоганность а що до Войчука его 5-мѣсячну слѣдчу вязницю.

— ВѢ БОФАЛО, Н. Й. арештувала полиція Альойза Вайтмана за великій ошущства, котрий поповнивъ въ многихъ банкахъ. Вайтманъ, якъ то кажутъ, вже зъ неодного пѣца ѣвъ хлѣбъ. Вѣсѣ бувъ студентомъ университету, грачемъ, спекулянтномъ, мейоромъ мѣста Думотъ, державнымъ сенаторомъ, членомъ демократичного національного комитету, проповѣдникомъ и поліеменомъ. Полиція шукала его вѣдъ грудня минувшого року. Зъ початкомъ сего мѣсяця натрафила полиція на його слѣдъ, коли ѣхавъ желѣзницею, однакъ вѣсѣ скочивъ зъ погтягу, коли той бувъ въ найбѣлшомъ розгонѣ, и въ сей способъ уратувавъ ся утечею. Теперъ арештовано його въ домѣ матери, о пѣвночи, коли спавъ. Пробужденый, зачавъ стрѣляти до поліеменовъ, але они сей-

часъ його розоружили и вѣдвезли до вязницѣ. Закидають йому, що пофальшувавъ чеки банковы на кольканацѣты тысячъ долларѣвъ въ рѣжныхъ банкахъ. Вайтманъ бувъ вже за рѣжний провины 23 разѣвъ арештованный, а разѣ засудженый на рѣкъ вязницѣ, котру то кару передъ двома роками вѣдсидѣвъ.

— ВѢ БОФАЛО, Н. Й. веде ся розправа судово проти 76-лѣтної старця оскарженого о залордованє въ 1903 р. одной жѣнки и мущины. Судъ вже другій разѣ признавъ його виновнымъ злочину.

— ВѢ Клівландѣ, О. застрѣливъ робѣтникъ Вабаръ своего брата, а коли прийшла полиція його арештувати, вѣсѣ позасувавъ вѣсѣ дверѣ и зачавъ стрѣляти до полициі, одного поліемена ранивъ въ ногу. По довшой стрѣльниці, коли Вабаръ доставъ пять куль въ голову и упавъ безпритомный на землю, увѣйшла полиція до хаты и вѣдвезла убійцю до шпиталѣ.

— ПЕРЕДѢ пѣвъ рокомъ утѣкъ зъ Росіи до Америки одень Росіянинъ и замешкавъ въ Филадельфи, Па. Въ Петербургѣ полишивъ жѣнку и дитину. Зъ разу точно одержувавъ вѣдъ жѣнки листы, але вѣдъ мѣсяця не доставъ жадной вѣдомости. Се його дуже занепокоило и згрязло. Коли однакъ вычитавъ въ часописяхъ про заворушеня въ Петербургѣ, якъ тамъ козаки немилосердно мордували невинны дѣти и жѣнки, нещасный понавъ въ непамять, збожеволѣвъ и померъ.

На чужинѣ.

Охъ чужино невесела
Тяжко въ тобѣ проживати:
Якъ то тяжко, якъ то смутно,
То й не можу розказати.

Чужа земля, чуже сонце,
Чужий вѣтеръ повѣває,
Де лишъ стану, де лишъ глянущу
Серце зъ туги завмирає.

Чужий люде, чужа мова,
Чужий пѣсни, чужий думы —
Ничъ для мене веселого,
Лишень самъ сумный сумы.

Неразъ чую де вѣдъ котрыхъ,
Що на свой край наѣркають.
А чужину, чужу землю
Ажъ до небѣсъ величаютъ.

А я стану та розважущу:
Нѣ, неправда, милы браты,
Лучша въ краю хата зъ глины,
Якъ въ чужинѣ вѣсѣ палаты.

Въ рѣдномъ краю рѣдна земля,
Рѣдний люде, пѣснѣ рѣдній:
Въ краю кождый є щасливый
Чи богатый, чи то бѣдный.

Въ краю нѣхто не смѣє ся
Зъ твои пѣснѣ, зъ твои мовы.
Проте браты мы щасливи,
Що въ насѣ застѣ чужакови.

Хто лишъ знає свою землю
Украинську та гетьманы,
Въ того певно за край рѣдний
Злая гадка не повстане.

А хто темный, неписьменный
Про Украину ничъ не знає,
То той свое забуває,
До чужины ся хапаетъ.

Не дай Боже тутъ пропасти,
Щоби тутъ завмирати,
Приверни мя въ Украину
Якъ до рѣдной хаты.

Максимъ Тришукъ.

Купуйте чимъ скорше
КАЛЕНДАРЬ
Руского Нар. Союза
на 1905 р.

Кождый Русинъ повиненъ мати въ своей хатѣ сю прекрасную книжку! Є що у нѣй прочитати, є на що подивити ся. Прочитайте лише який гарный тамъ рѣчи:
1) Вѣдѣзы и календарская часть
2) Свята Ольга оповѣданє зъ руской бувальщины.
3) Оповѣданє зо страйку въ 1902 р.
4) Хитрый народецъ у той Америкѣ, смѣшное оповѣданє зъ руской американской жия.
5) Десять точокъ пѣдъ розвату Русинамъ.
6) Оглядъ американской Руси за минувшій рѣкъ.
7) Головишій пытани, котры задають людямъ, що хочуть достати горожанскій паперы (citizens-paper).
8) Коротка исторія Руси зъ образками.
9) Смѣшны приказки, припѣвкы и смѣшны оповѣданя.
10) Порады и всячина, цѣкава для кождого.

Кромъ того є богато образковъ зъ російско-япанской войны, та иньшихъ, а такожъ мана стародевной Руси при концѣ Калєндара.

Сей великій Калєндаръ, котрый має 224 сторѣвъ, друку, коштує всего 35 центѣвъ. Тожъ нехай кождый поспѣшати ся купити, заки ще не розѣбрали люде. Пишѣте по Калєндаръ и посылайте грошѣ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.
Цѣна дуже тана, бо сей великій калєндаръ коштує всего 35 центѣвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
Ю ЛІАНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—
3 N. Main St., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Его офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрантона приѣзжає только кождого понедѣлка и четверга вѣдъ години 6-ой до 8-ой вечеромъ.

Вѣсѣ справы американскы въ повѣтахъ Люэсриє и Лякована.

Хто має справу ґрунтову, або хоче вѣдѣобрати грошѣ або спадокъ въ старѣмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣсѣ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Вѣсѣ контракты, правны паперы и дозволѣния.

Діаментовый
Електричный Хрестъ,

званный такжѣ Хрестомъ Вольты,
вѣсѣстѣ вынайденый колька лѣтъ тому въ Австрій.

Вѣсѣ лѣтѣи румѣтѣвъ мѣдѣвъ и сѣтавѣвъ, невѣрально и бѣль по цѣлымъ тѣламъ, невѣрность, нервиє ослабѣнѣ, безсонницѣ, истерію, параличъ, дрѣвѣ, апоплексію, тѣвѣ свѣта, падучю, бѣдѣ головы и вѣсѣ слабѣсти нервиє системъ. Дѣлає въ колькохъ годинахъ, хотя и неразъ добрий пѣсѣдѣи показуєтѣ ся дѣлѣра по колькохъ дняхъ.

Илиши долларъ на моніторѣ або въ рѣдмѣстѣрѣмѣ лѣтѣ а мы пошлемо тобѣ одѣр. Електричный Діаментовый Хрестъ або 6 за 5 долларѣвъ.

Повѣзаний Пановѣ: Послѣдѣмо 5 долларѣвъ Хрестѣвъ. Сей котрый Вы при-стали лѣтити майже чудесно. Сестры Бенедиктѣвъ, 2841 Дѣрѣя ул. Нью Ор-лианс, Ла. — Агартуєтѣ.

Diamond Electric Cross Co. Dept. 15.
306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

— Хотите безпечно и скоро лѣкѣтѣ до старого краю, або спрѣдѣтѣ родину въ краю, купите собѣ пѣдѣфарму пѣдъ John-a Nemeth-a, 457 Washington St. New York N.Y.

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.
Винайная тало веритъ
— ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИВЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масъ завсѣгда на складѣ свѣже,
добре пиво въ великихъ и малыхъ
бочкахъ въ наилучшихъ броваровъ,
горячки и ликеры наилучшего гатунку.
Вратя! замовляйте у своего!

МАСШЪ БИШЕИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRA LOTZ,
305 Laskawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всякаго рода, хочъ
бы какъ розтрисенъ. Также робитъ книж-
ки для братствъ, церквей, бизнесменовъ
и т. д. За роботу гарантуе.
SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
three month's subscription and a copy of Social-
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
58 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
гостельничий
на River st., OLYPHANT, Pa.
Хочешь выпити гарниенько?
Запый ся де Митренко;
Готель, виску, пиво масъ,
Повий склянки должавъ.
Съ цигара, в м гала
На митингъ, на забавы;
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодо цѣнае, —
А що выпьешь, то знай брата,
Пиде дальше, якъ у паты!

ОДИНОКИЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Каждый Русинъ мавшій яку небуудъ
потребу въ Нью-Йорку, чи въ околицы,
повиненъ вступити до того готеля, бо
тутъ достане найздоровѣйшій и наитавшій
напитки всякаго рода и порадку, де най-
лучше кути шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жена при порождѣніи
особливой ошкы.
Office: 227 N. Shamokin Str. } Телефон
SHAMOKIN, PA. } Nr. 1673

Юліанъ Копистянскій
(JULIAN KOPYSIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.
Перворядный салонъ ру-
скій. — Найлѣпшій напитокъ
можно ту достати, якъ: пи-
во на шклянки и бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цигара
дуже добры.
Спывшай Брата Русины до своего брат-
чика Юліана!

ST. HERMAN'S
BENEVOLENT
SOCIETY.
ORGANIZED FEBRUARY 1888
Выробляе брате-
въ машлѣ, плашки,
боданки, хоругвы,
ушферики.
Цинники и проб-
ы выслать даромъ.
Можете писати до насъ по руски, сло-
вѣнски або польски.
R. H. Morgan, 23 N. Main str.,
SHAMOKIN, PA.

Польска Колонія въ Державѣ Вержиня.
Маемо 40.000 акровъ урожайной землѣ вѣдъ \$5 до \$15 за
акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ
недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстѣ, де легко можна заробити
гарный грѣшъ на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра,
и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця,
ячмень, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнь. Овочѣ:
яблока, грушки, сливки, огѣрки, мѣльоны, помідоры и взагалѣ
вся огородини. Вино е также добре якъ калифорнійске. Земля
е рѣвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для
худобы, овечь и т. д. Вода жерельна на кождой фармѣ 20 стѣтъ
глубока. Морозѣвъ анѣ спекъ тутъ нема, цыклоны тутъ не-
звѣсны. Недалеко суть великы мѣста якъ Ричмондъ, Балтиморъ,
Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Филаделфія. Тысячѣ людей глядае
теперь фармы и много вже Поляковъ закупило вѣдъ насъ землю
и суть вдоволени. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый
е своимъ паномъ, а маєтокъ фармеровъ е забезпеченый. Фармеры
не потребують бояти ся страйку, зменшеня платнѣ або калѣц-
тва. Фармы продаемо за готѣвку, або на легку сплату, однакъ
часть треба зложити готѣвкою, а решту на сплату пѣсля умовы.
По близшій услѣвѣ пишѣть по польски до
JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
Напишѣть десѣте вычитали се оголошене. 15206

ВЕЛИКИЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Наибольшій русский компанічный сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшеный, украшеный и на ново
урядженый. Новый домъ великий,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
доказуе, що може ком-
панічна робота. — Все ро-
зумный Русины належать до тои
компаніи, купують зѣ своего власно-
го стору значить, спомогають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
Заряджуютъ нимъ:
Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКИЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякій потрібный рѣчѣ до житя, якъ также
можно купити убраня майнерскы и звычайны.
Посылае также грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и беспечно.
Продае шифкарты.
Не вѣдъ нынѣ вже знаютъ люде солідного
Ивана Глову.

Одень зъ наибольшихъ
броваровъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишь разъ по-
коштуе сего пива, то
аншого вже не хочъ
пити.
Голова вѣдъ него
нѣколи не болитъ,
бо есть здоровье и по-
живно.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.,
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Перша Руска Торговля и Рукодѣльная
РИЗЪ И ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ
поруcae богато заосмотреный складъ всѣлякихъ
товаровъ церковныхъ.
Принимае замовленя на всякы работы зѣ
золота, сребла, бронзы и иншихъ мета-
лѣвъ, якъ также до вѣдновленя, позолоченя
и посребленя всякы церковны и домашны
знаряды.
Всякы посылае полагоджу вѣдворатною почтою.
Все выконуе въ найкоротшѣй часѣ и по найнизшѣй цѣнѣ.
На жадае высылаетъ цѣны богато иллюстрованы.
Е. Спонарскій и В. Устенскій,
ул. Руска Ч. 1., Львовѣ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“
друкуе
тикетты, наперы, коверты, книжки, книжки, плакаты, циркуляръ
и взагалѣ всѣ работы друкарскы
старанно, тано и на часъ.
Братскы опѣкуны хорыхъ повинны мати книжки для
записованя коли хто захорувавъ, на яку слабѣсть и т. д.
Адресъ:
„SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

ДОВОДЫ И БЛАГОДАРЕНИЯ.
Одними только доводами лѣкаръ може доказать, що въ дѣйствости вылѣчилъ
хорыхъ людей. Читайте оголошеня другихъ лѣкарей, но въ нихъ не найдете, що-
бы другій лѣкаръ малъ доводы або благодаренія своихъ паціентовъ. Длятого-то,
понеже хвалятся только, що суть укѣнченными лѣкарами, а неразъ слабѣсть не
только не вылѣчатъ; но побольшатъ, то чи-жъ тѣ лѣкары могутъ мати доводы
вѣдчности и благодаренія? Николи!
Мы зновъ, котрый дбаемо о здоровье нашего народа, чтобы онъ не былъ о-
дираный т. з. старокраевыми и военными докторами — обманцами, радимо всѣмъ
хорымъ Русинамъ удаваться только до:
ПРОФ. Д-РА Е. С. КОЛЛИНСА,
дипльомованого доктора зъ Нью-Йоркского университета,
которому цѣлый свѣтъ завдячуе певне и цѣлковите вылѣчене хорыхъ.
Для того подаемо тутъ колька найновѣйшыхъ листовъ, въ которыхъ напѣи
братья и сестры благодарятъ профессору КОЛЛИНСОВИ за цѣл-
ковите вылѣчене ихъ изъ тяжелой недуги.
**Вылѣченный зъ тяжелой внутрен-
ной хоробы и ревматизму.**

Стефанъ Урбанъ,
Box 287, Great Falls, Mont.
Дитинячий сухоты.
Почт. г-не проф. Коллинсъ!
Благодарю за лѣкарства, кото-
рыи выслано для моей доньки.
Я страшно журился тѣмъ, что
моя донька не выиде зъ той хо-
роты. Однакъ теперь я переко-
нался, що по Вашихъ лѣкар-
ствахъ она чѣмъ разъ лѣпше вы-
глядае и вже майже цѣлкомъ
здорова. Для того прошу при-
няти мое сердечне благодареніе.
Я буду розголошувати Ваше имя
помежи моими знакомыми.
Съ почтениемъ,
Іосифъ Попѣвъ,
Box 12, Fernie, B. C. Canada
**Вылѣчена зъ хроничной жолуд-
ковой слабѣсти, боли головы
и внутреннихъ женскихъ
устройствъ.**

Марія Боднарска,
Cliffwood, N. J.
Скорофулы [пырщи].
Не маю словъ къ благодаренію д-ру
Коллинсу за вылѣчене моей хороты, бо
страшно докучали менѣ скорофулы. Теперь
есмы цѣлкомъ чистый.
І. Венникій,
Cement Works B. C. C., Hannibal, Mo.
Выпуклина и боль утробы.
Почт. г-не проф. Коллинсъ! Зъ великою
радостію дѣлюсь зъ вами вѣстію, що отъ
вашого лѣкарства я цѣлковито выздору-
вѣла и не потребую носити поясъ. Слава
такому докторови! Съ почтениемъ,
Андрей Богатко,
186 West Rothland, Wt.
Доводѣ о вылѣченъ секретныхъ хоробъ не можемо навести, понеже въ томъ часѣ не было
паціентовъ. Тысячи выздоровленныхъ людей посвѣдчаютъ высокое знанье и практику проф.
д-ра КОЛЛИНСА, яко одинокого доктора, котрый ругить за цѣлковите вылѣчене всякихъ
слабостей
СЕКРЕТНЫ ХОРОБЫ МУЖЧИНЪ И ЖЕНЩИНЪ.
Профессоръ КОЛЛИНСЪ лечитъ власнымъ способомъ такъ, що нема такого паціента, кото-
рого бы своею методою не вылѣчилъ. Для того если кто есть хорый на яку будь слабѣсть,
повиненъ ей докладно описати въ родной мовѣ и заадресовати листъ:
PROF. DR. E. C. COLLINS,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.
УВАГА: Проф. Коллинсъ по докладѣмъ справдженю вашей хороты и на жадае діагнозы пѣнде вамъ потребу
пораду и такіи лѣкарства, котрыи въ короткомъ часѣ цѣлковито и на все вылѣчатъ вашу хороту. Прѣ-
тое не забудете своихъ хоробъ.
Офисовыи години: Отъ 10 рано до 5 вечеромъ, а въ недѣлю отъ 10 рано до 1 пополудни.

Гай Русины! чи знаете вы де-
рогу до дешевого и доброго куп-
на? Она веде просто до
Юрія Хилиака
въ OLYPHANT, PA.
Вы это певно добре знаете. Въ него
знайдете одинокій, пайдешевшій, най-
лучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ
убраннями. Купите добре „шифкарту“
скоро и безпечно пѣшлие вамъ грошѣ до
старого крау. Не гадайте однакъ, що то
еще все — нѣ! Вѣдъ мае ще наипарая
лѣпшій салунъ въ мѣстѣ пѣдъ назвою:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ родной бабки на
весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Редискометъ дитѣ въ Shamokin, Pa.
Свѣдѣня, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождѣмъ часѣ можна достати
такъ горячій якъ и зими! перекуски.
Потравы прилагодженъ на европей-
скій способъ, дуже смачно. Услуга
солідна. Окремъ комнаты для родины.
Наилучшій вина, пива, ликеры, горѣвки
и всѣ можливы напитки. Цѣна дуже
мала.